

VN/27690/2021

9.12.2021

Lausuntoyhteenveto maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta suden metsästystä koskevaksi kiintiöksi vuodelle 2021-2022. Lausunnoista on pyritty poimimaan olennaisimmat näkemykset. Lausunnot kokonaisuudessaan on saatavissa maa- ja metsätalousministeriön kirjaamosta.

Lausunnon antaja	Palaute	Toimenpide
Luonnonvarakeskus	<p>Suurpetokannat voivat runsastua, vaikka niihin kohdistuu metsästystä, jos metsästys on mitoitettu alle kullekin lajille arvioidun kestäväen verotustason. Suomessa tästä käyvät esimerkkeinä karhu ja ilves, jotka kuuluvat sudesta poiketen myös poronhoitoalueella EU:n luontodirektiivin liitteen IV lajeihin. Susikannan kehitys on vuodesta 1995 alkaneen EU:n jäsenyyden aikana vaihdellut voimakkaasti aaltoliikkein ylös ja alas ja tällä poikennut olennaisesti karhu- ja ilveskantojen kehityskuluista. Susi on jäänyt suuresta lisääntymiskapasiteetistaan huolimatta huomattavan vähälukuiseksi karhuun tai ilvekseen verrattuna.</p> <p>Perustelumuistiossa maa- ja metsätalousministeriö tuo esiin näkemyksen siitä, että sosioekonomisen konfliktin lieventäminen metsästyksen kautta vähentäisi mahdollisesti riskiä susikantaan kohdistuvasta laittomasta pyynnistä. Laiton tappaminen oli merkittävä susikannan kehitystä määrittävä tekijä Suomessa vuosina 2000–2014 (Suutarinen & Kojola 2017). Luvallisen pyynnin vaikutukset laittoman tappamisen riskiin eivät ole yksiselitteisiä. Tuore ja muualla tehdyistä tutkimuksista ehkä parhaiten Suomeen vertautuvaa tilannetta tarkasteleva tutkimus Ruotsin susikannasta päättyi kuitenkin johtopäätökseen, että metsästys vähentää susikantaan kohdistuvaa laitonta tappamista (Liberg ym. 2020). Tälle johtopäätökselle täysin vastakkainen tulkinta on aiemmin tuotu esiin yhdysvaltalaisiin aineistoihin pohjautuen (Chapron & Treves 2016).</p> <p>Susikannan suotuisan suojelutason viitearvon määrittely Maa- ja metsätalousministeriö on antanut Lukelle tehtäväksi tuottaa Suomen susikannan suotuisan suojelutason viitearvon kaksivuotisena projektina. Viitearvoja voi laskea usealla eri tavalla, koska niiden asettamiseen ei ole yhtä</p>	Muistiossa esityksen vaikutuksiin on lisätty Luken arvio kannanhoidollisen metsästyksen määrän toteutumisen vaikutuksista.

yleisesti sovittua tapaa. Luke on julkaissut 2.9.2021 kaksivuotisen hankkeen väliraportin (<https://jukuri.luke.fi/handle/10024/547828>), jossa tuodaan esiin demografisen elinvoimaisuuden määrittelyyn soveltuvia työkaluja ja tarkastellaan Suomen susikannan geneettistä elinvoimaisuutta sekä ekologista kantokykyä. Viitearvon määrittämistä varten Luke on kehittämässä uutta lähestymistapaa, joka perustuu päätöksentekijän riskiasenteeseen. Menetelmässä määritetään ensin pienin elinvoimainen populaatio (PEP), minkä jälkeen päätöksentekijä valitsee riskitason, jolla populaatiokoko voi tietyn ajan kuluessa käydä alempana kuin PEP.

Menetelmän antamat populaatiokokoa koskevat tulokset eivät ole vielä lopullisia. Maa- ja metsätalousministeriö päätyi valitsemaan PEP-laskennan lähtökohdaksi IUCN:n yleisesti käyttämän lajin uhanalaisuuden raja-arvon, eli PEP laskettiin hyväksymällä populaatiolle enintään 10 %:n häviämistodennäköisyys sadan vuoden kuluessa. Luke laati tätä muistiota varten mainituilla kriteereillä riskikäyrän meneillään olevan laskennan 8.11.2021 mukaisen tilanteen perusteella, jonka mukaan maaliskuussa populaatiokoon tulisi olla 15 perhelaumaa, jotta riskitaso 10 % alittuisi. Maa- ja metsätalousministeriö valitsi PEP-arvoksi 14 perhelaumaa, joka antoi 8.11.2021 lasketun riskikäyrän mukaan lähimmäksi 10 %:n riskiä osuvan arvon (10,4 %), ja käytti viitearvona Ruotsissa suotuisan suojelutason määrittelyssä käytettyä kaksinkertaista PEP-arvoa (muistion s. 4). Tämä toteuttaa EU:n tulkintaohjeen mukaisen PEP-arvoa suuremman viitearvon, mutta itse kertoimelle ei ole tieteellistä perustetta.

Käytetyn kertoimen kautta viitearvoksi saatu 28 perhelaumaa vastaa maaliskuun 2021 tilannetta. Näiden kokonaan Suomen rajojen sisäpuolella sijainneiden perhelauman reviiereiden lisäksi Luke arvioi itäisellä valtakunnanrajalla olleen seitsemän perhelaumaa, jotka liikkuvat valtakunnanrajan molemmilla puolilla. Viitearvolaskennan pohjana käytettävän populaatiomallin tekninen laskenta on edelleen kesken. Laskennan viimeisimmän (6.12.2021) vaiheen mukaan PEP on 15 perhelaumaa (7,9 % häviämistodennäköisyys). Ministeriön käyttämään PEP-

	<p>arvoon (14 perhelaumaa) liittyvä populaation häviämistodennäköisyys on laskennan viimeisimmän vaiheen mukaan 11,2 %.</p> <p>Susikanta Luken susiennustemallin mukaan syksyllä 2022 Luken susiennustemallin mukaan Suomen rajojen sisällä liikkuisi maaliskuun 2022 lopussa 90 % todennäköisyydellä 21–43 eri perhelauman susia. Ennuste sisältää käytännössä noin puolet rajalaumoista, joten ennuste ei ole suoraan vertailukelpoinen viitearvon kanssa, joka koskee kokonaan Suomen puolella sijaitsevia reviierejä. Mikäli rajalaumojen määrä olisi maaliskuussa 2022 edelleen seitsemän, tulisi ennusteesta vähentää 3–4 laumaa, jotta sitä voisi verrata viitearvoon. Näin ollen ennuste Suomen sisällä sijaitsevien laumojen määräksi päivittyisi noin 18–40 laumaan. Ennusteen epävarmuus on suuri johtuen pääasiassa suden vaihtelevasta lisääntymismenestyksestä sekä suuresta kuolleisuusvaihtelusta viimeisen vuosikymmenen aikana: ennusteeseen vaikuttavat esimerkiksi vuosien 2015 ja 2016 kannanhoidolliset metsästyksset. Ennuste siis huomioi mahdollisuuden, että samanlainen suuri kuolevuus voi jollakin todennäköisyydellä toistua uudelleen. Suunnitelma kannanhoidollisen metsästyksen toteutumisesta ja suuruusluokasta periaatteessa vaikuttaa ennusteeseen. Lukella ei kuitenkaan toistaiseksi ole tätä tarkoitusta varten kehitettyä mallia, jonka avulla ennusteen todennäköisyysväli voitaisiin laskea kannanhoidollisen metsästyksen suunnitelman perusteella. Voidaan kuitenkin arvioida, että ennusteen alarajan tulisi päivittyä suuremmaksi kuin 18 laumaa, sillä suunniteltu metsästysmäärä on huomattavasti pienempi kuin aiemmin toteutuneet kannanhoidolliset metsästyksset. Toisaalta se, että jonkinlaista kannanhoidollista metsästystä suunnitellaan, tarkoittaa sitä, että laumojen ennusteen ylärajan täytyy laskea pienemmäksi kuin 40 laumaa, sillä ylärajan saavuttamiseksi tarvittaisiin tavallista parempi selviytyminen talven yli.</p> <p>Luken susiennustemallin mukaan Suomen rajojen sisällä liikkuisi maaliskuun 2022 lopussa 90 % todennäköisyydellä 53–83 reviiirin (lauman tai parin) susia. Ennuste sisältää noin puolet rajareviireistä. Maaliskuussa 2021 rajareviirejä oli todennäköisimmin yhdeksän. Mikäli tämä pitäisi paikkansa myös keväällä 2022, olisin ennuste Suomen puolella kokonaan sijaitsevien reviiirien osalta noin 49–79 reviiiriä. Kannanhoidollisen metsästyksen suunnitelman vaikutus</p>	
--	--	--

	<p>ennusteen epävarmuuteen on samanlainen kuin edellä on kuvattu laumojen määrän osalta: ennustevalin voi oletetaan jossain määrin kapenevan sekä ylä- että alapäästä, mikäli metsästystä kuvaava malli olisi olemassa. Jos mahdollinen kapeneminen jätettäisiin huomiotta, voidaan karkea arvio ennusteesta saada vähentämällä neljä reviiriä ennusteesta, jolloin ennusteeksi saadaan 45–75 reviiriä kokonaan Suomen puolella.</p> <p>Maaliskuussa 2021 reviirien määrä kokonaan Suomessa oli todennäköisimmin 48, joten neljän reviirin poistaminen ei suurella todennäköisyydellä pysäytetä reviirien lukumäärän kasvua.</p> <p>Susikannan geneettinen elinvoimaisuus</p> <p>Maa- ja metsätalousministeriö tarkastelee perustelumuiustiossa myös susikannan geneettisen elinvoimaisuuden turvaamista susikannan hoidossa (s. 4). Suotuisan suojelutason viitearvon määrittelyä koskevassa väliraportissa Luke arvioi suomalaisen susikannan geneettisen monimuotoisuuden olevan sen jo 1990-luvulta alkaneesta pienenemisestä huolimatta edelleen hyvällä tasolla moniin muihin eurooppalaisiin susikantoihin verrattuna. Luken alustavan arvion mukaan geneettisen elinvoimaisuuden säilyttäminen ja sukusiitoksen negatiivisten vaikutusten välttäminen edellyttäisi maaliskuun susikannaksi vähintään 500 yksilöä. Maa- ja metsätalousministeriö toteaa tällaisen yksilömäärän olevan mahdollinen pitkän aikavälin tavoitteena.</p> <p>Metsästyksen kohdistamisesta ja kiintiöstä</p> <p>Perustelumuiustioon (s. 9) on kirjattu kriteerit mahdollisesti metsästettävien parien tai laumojen valikoinnille. Kriteerit koskevat myös laumoja, joista metsästetään 1–2 susiyksilöä. Kriteerit on kirjattu myös aiemmin kuluvana vuonna julkaistuun kannanhoidollisen metsästyksen suunnittelutyöryhmän raporttiin. Valikoinnin perusteet ovat (1) turvallisuus, (2) alueen susikannan tiheys, (3) ihmisasutuksen tiheys, (4) tuotantoeläin- ja koiravahinkojen toistuvuus ja vahinkojen riski, (5) lisääntyvien parien naaraan ja uroksen välinen läheinen sukulaisuus, (6) uhka metsäpeurakannan elinkyvylle sekä (7) monilajinen kannanhoito.</p> <p>Jos metsästys kohdistuu vain tiettyyn osaan lauman yksilöitä, sen vaikutus kuolleisuuteen voi olla suunniteltua suurempi, sillä mahdollinen aikuisten susien päätyminen saaliiksi on omiaan lisäämään susien liikennekuolemia ja</p>	
--	---	--

	<p>tarvetta poliisiviranomaisen poistoluville. Tämän kaltaisesta tilanteesta saatiin viitteet talvella 2015/2016, jolloin kannanhoidollinen metsästys viimeksi toteutettiin. Tämän takia Luke korostaa, että mahdollisen metsästyksen kohdistuessa vain tiettyyn osaan lauman yksilöitä toteutuksessa tulisi välttää perhelauman saalistusmenestyksen kannalta avainasemassa olevien aikuisten susien tappamista.</p> <p>Luke toteaa, että asetusluonnokseen kirjattu suurin sallittu saalismäärä, 20 susiyksilöä, on noin 4–5 % marraskuuta 2021 koskevan ennusteen mukaisen susikannan suuruudesta. Luke arvioi, että asetusluonnokseen kirjattu suurin sallittu saalismäärä ei merkittävästi estä susikannan runsastumisesta.</p> <p>Viimeisen viiden vuoden aikana Suomen susikanta on kasvanut keskimäärin noin 16 % vuosivauhtia. Mikäli sama kehitysvauhti jatkuisi, susikannan odotettu koko maaliskuussa 2022 ilman kannanhoidollista metsästystä olisi noin 350 yksilöä. Näin ollen 20 yksilön poistaminen ei odotusarvoisesti katkaisisi susikannan kasvua. Susikannan vuosittaiseen kasvuun sisältyy kuitenkin huomattavan suurta epävarmuutta, jota kuvataan susiennustemallilla. Ennustemalli huomioi myös kannan rakenteen sekä historiallista kuolevuuden vaihtelua pidemmältä kuin viimeisen viiden vuoden ajalta. Ennustemallin mukaan susien määrän 90 % todennäköisyysväli maaliskuulle 2022 on 209–366. Ennusteeseen vaikuttaa alentavasti vuosien 2015–2016 kannanhoidollinen metsästys, josta aiheutunut suuri kuolleisuus on pienellä todennäköisyydellä mukana ennusteessa. Toinen ennustetta alentava seikka tasaiseen 16% kasvuvauhtiin verrattuna on pentujen suuri määrä kevään 2021 reviiireillä: nämä sudet ovat lähteneet kevään ja kesän aikana vaeltamaan, ja niihin kohdistuu tyypillisesti suurempi kuolleisuus kuin reviiireillä oleviin susiin. Tavallista suurempi osa kannasta on siis suuren uhan alla, jonka vuoksi malli odottaa pienempää populaation kokonaismäärän kasvua. Mahdollisen metsästyksen yhteyttä kuolleisuuteen kokonaisuudessaan tulee seurata esimerkiksi populaatiomallin avulla.</p> <p>Metsästyksen vaikutuksesta suotuisan suojelutason saavuttamiseen Arvio metsästysvuoden 2021/2022 susikannan olemisesta suotuisalla suojelutasolla on perustelumuiustiossa tehty Ruotsissa toteutetun arviomenettelyn mukaisesti, joskin Ruotsissa lähtökohtana käytettiin</p>	
--	---	--

	<p>susikannan genetiikkaa. Luke kehittää päätöksentekijän riskiasenteeseen perustuvaa viitearvotyökalua tavoitteenaan julkistaa demografiseen populaatiomalliin perustuvat, tarkastetut riskikäyrät syyskuussa 2022. Vaikka maa- ja metsätalousministeriön muistiossa käytetty viitearvo (28 perhelaumaa maaliskuussa) ei vielä voinut rakentua viimeistelyyn tieteelliseen analyysiin, Luke katsoo, ettei asetusluonnokseen kirjattu suurin sallittu saalismäärä todennäköisesti vaaranna tavoitetta saavuttaa susikannan suotuisa suojelutaso Suomessa pitkällä aikavälillä. Maa- ja metsätalousministeriön esiin tuoma linjaus, jonka mukaan ennen metsästyslupien myöntämistä todettu kuolleisuus vaikuttaa vähentävästi suurimpaan sallittuun saalismäärään, on uhanlaisen lajin metsästyksen soveltuvan varovaisuusperiaatteen mukainen.</p> <p>Luke katsoo, että metsästyksen toteutuessa saaliseläinten huolellisen tutkimisen lisäksi myös metsästystapahtumat tulisi dokumentoida mahdollisimman huolellisesti ja läpinäkyvästi. Se antaisi paitsi hallinnon ja tutkimuksen, myös metsästyksen osallistujien käyttöön hyödyllistä tietoa. Metsästyksen ja muun kuolleisuuden kokonaisvaikutusta olisi syytä arvioida vuosittain ennen mahdollista kannanhoidollisen metsästyksen jatkamista. Kannanhoidollisen metsästyksen sosiaalisten vaikutusten aitoa selvittämistä varten olisi syytä käynnistää erillinen tutkimus.</p>	
<p>Metsähallitus</p>	<p>Metsähallitus katsoo, että asetusluonnoksessa esitetty, poikkeusluvalla tapahtuvan suden metsästyksen salliminen kohdistettuna enintään kahteenkymmeneen susiyksilöön sekä enintään neljään susilaumaan tai reviiirin merkanneeseen pariin on nykyisessä susikannan tilanteessa perusteltua susikannan kasvun aiheuttaman sosioekonomisen konfliktin lieventämiseksi ja ihmisten sietokyvyn lisäämiseksi sutta kohtaan erityisesti tiheimmän susikannan alueella.</p> <p>Metsähallituksen näkemyksen mukaan asetusluonnoksessa esitetyllä rajatulla suden metsästyksellä ei liioin vaaranneta susikannan suotuisaa suojelutasoa. Metsähallitus haluaa tuoda esille, että Metsähallituksen erävalvonta/erätarkastajat tulee edelleen säilyttää tahona, jolle</p>	<p>Asetusmuistiota on tarkennettu tältä osin, että kyseinen lupaehto voidaan asettaa.</p>

	<p>pyyntiinlähtöilmoitukset ja saalisilmoitukset tehdään. Koska metsästys tapahtuu pääasiassa viikonloppuisin ja vaatii joustavuutta valvonnan toteuttamiseen, Metsähallituksen erävalvonta on useimmilla alueilla se ainoa taho, jolla on todelliset mahdollisuudet käydä valvomassa itse metsästystä. Poikkeusluvan ehtoihin tulisi sisällyttää vaatimus, että metsästetystä saaliista ja kaatopaikasta tulisi kaatoilmoituksen yhteydessä toimittaa valokuvat Suomen riistakeskukselle. Valokuvien toimittaminen lisääsi tarkoin valvottujen olojen vaatimusta. Samoin se tehostaisi epäiltyjen salametsästysilmoitusten alkututkintaa ja perättömien ilmoitusten seulontaa, joita säännöllisesti ilmenee lupametsästyksen kuvien levittyä someen.</p>	
<p>Poliisihallitus</p>	<p>Poliisihallitus katsoo, että kannanhoidollisella metsästyksellä voidaan vähentää susikantaan liittyviä sosiaalisia konflikteja sekä edistää suden hyväksyttävyyttä. Kannanhoidollinen metsästys voi myös oikein kohdennettuna edistää turvallisuutta ja vähentää susien häiriökäyttäytymistä ja ylläpitää susien ihmisarkuutta.</p> <p>Susien ilmoitetut pihakäynnit ja sutta koskevat karkotuspäätökset ovat lisääntyneet useiden poliisilaitosten alueella. Karkotuspäätökset usein kuvaavat susiyksilöiden tai -laumojen vähentynyttä ihmisarkuutta niiden reviiereillä, sekä susipaineen lisääntymistä mainituilla alueilla.</p> <p>Vahinkoperusteiset poikkeusluvut tai poliisin poistomääräykset eivät mahdollista suunnitelmallista kannan säätelyä. Yksittäisten vahinkoa tai turvallisuusuhkaa aiheuttavien susien poistamisella ei voida ylläpitää susien ihmisarkuutta tai rajoittaa suden kannan kasvua.</p> <p>Kannanhoidollisen metsästyksen lupien myöntämisessä tulisikin ottaa huomioon turvallisuusperusteet ensisijaisina myöntämisen perusteina, sekä huomioida jo aiemmin asutussa ympäristössä pihakäynneistä tehdyt havainnot ja kohdentaa lupia ensisijaisesti näihin pareihin tai laumoihin.</p> <p>2) Metsästyksen tavoite Muistiossa on kannanhoidollisen metsästyksen tavoitteeksi / päämääräksi suden suojelusta poikkeamiselle asetettu susikannan kasvun säätely ja pyrkimys vähentää susikantaan liittyviä</p>	

	<p>sosiaalisia konflikteja ja suden hyväksyttävyyden edistäminen niin, että susikannan suotuisa suojelutaso voidaan turvata. Korkein hallinto-oikeus on suden kannanhoidollista metsästystä koskevassa päätöksessä KHO:2020:28 viitannut Euroopan Unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisuun, jossa on katsottu luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan olevan kuitenkin esteenä poikkeuslupien myöntämiselle, jos poikkeuslupien päämäärää ei ole tuettu selvin ja täsmällisin perusteluin ja jos kansallinen viranomainen ei kykene täsmällisten tieteellisten tietojen perusteella osoittamaan, että poikkeusluvilla kyetään saavuttamaan tämä päämäärä. Taustamuistiota ei voida pitää poikkeuslupia myönnettäessä lainsäädännön esitöiden ja ennakkotapausten kaltaisena tulkintaohjeena, joten on mahdollista, että mikäli Suomen riistakeskus perustelee myönteisiä lupia ainoastaan muistiossa esitetyillä perusteluilla, niin päätökset voivat olla kestäättömiä todennäköisissä hallinto-oikeudellisissa prosesseissa. Tästä voi olla seurauksena se, että vastoin asetettua päämäärää, susikantaan liittyvät sosioekonomiset konfliktit lisääntyvät ja suden hyväksyttävyys vähenee, sekä suojelijoiden ja metsästäjien välinen vastakkainasettelu entisestään lisääntyy. Poliisihallitus pyytää päätöksentekijöitä kiinnittämään huomiota päätösten perusteluihin edellä mainittujen seikkojen huomioimiseksi.</p> <p>3) Muu tyydyttävä ratkaisu</p> <p>Korkein hallinto-oikeus on viitannut edellä mainittuun ennakkoratkaisuun myös siltä osin, kun siinä on katsottu luontodirektiivin kyseisen kohdan olevan esteenä poikkeuslupien myöntämiselle, jos ei ole osoitettu, että niillä tavoiteltua päämäärää ei voida saavuttaa muulla tyydyttävällä ratkaisulla. Poliisihallitus pyytää päätöksentekijöitä kiinnittämään huomiota päätösten perusteluihin myös edellä mainittujen seikkojen huomioimiseksi.</p> <p>4) Vaikutus suojelutasoon</p> <p>Mahdollisten poikkeuslupien vaikutukset suotuisaan suojelutasoon on Poliisihallituksen käsityksen mukaan selvitetty ja perusteltu muistiossa kattavasti.</p> <p>Muuta</p> <p>Poliisihallitus esittää, että päätöksentekijät kiinnittävät erityistä huomiota lupien myöntämisen ja jakoperusteiden avoimuuteen ja läpinäkyvyyteen. On</p>	
--	--	--

	oletettavaa, että asukkaat, joiden alueelle kannanhoidollinen metsästys ei kohdistu, voivat kokea, ettei heidän tarpeitaan oteta susikonflikteissa huomioon. Näin päätökset voivat alueellisesti vaikuttaa kärjistävästi ja pahimmassa tapauksessa johtaa susien salametsästyksen lisääntymiseen.	
Animalia	<p>Animalia vastustaa esitettyä asetusta kokonaisuudessaan. Suomen susikanta on pieni ja laji on Suomessa uhanalainen. Kanta ei kestä metsästystä ilman merkittäviä vahinkoja sen geneettiselle monimuotoisuudelle. Metsästys aiheuttaa lisäksi kärsimystä susiyksilöille, kun perhelaumat hajoavat. On myös todennäköistä, että laumojen hajotessa yksinäisiksi jäävät sudet hakeutuvat asutusten lähelle etsimään saaliiksi kotieläimiä, jotka ovat yksinäisille susille helpompia saalistaa kuin hirvieläimet.</p> <p>Luonnonvarakeskuksen raporttiinkin vedoten tulisi erityisesti Sisä-Suomessa pyrkiä susikannan runsastumiseen, jotta Suomen susikannan riittävä geneettinen monimuotoisuus ja esiintyminen alueellisesti kattavasti taattaisiin. Nyt annettavan asetuksen taustasyynä vaikuttaa olevan susiviha. Susien tappamisen sijaan susipelkoa ja susien aiheuttamia haittoja tulee torjua mm. asiallisella tiedottamisella ja kotieläinten suojaamisella sähköaidoin.</p> <p>Raportista sen julkaisun jälkeen havaittu virhe kertoo myös siitä, että siinä käytetyt mallit ovat keskeneräisiä. Tämänkään vuoksi susien kiintiömetsästystä ei pidä aloittaa.</p>	
MTK	MTK pitää ehdottoman välttämättömänä, että suden kannanhoidollinen metsästys aloitetaan. Suomen susikanta on suurempi kuin ilmeisesti sataan vuoteen. Tilanteen tekee tukalaksi myös se, että vahinkoja aiheuttavien susiyksilöiden poistaminen vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla on poronhoitoalueen ulkopuolelle käytännössä lähes mahdotonta.	

	<p>Susi vaikuttaa merkittävästi paikalliseen elinkeinotoimintaan. Vuoden 2020 susireviireillä oli yli 1900 nautatilaa ja 250 lammastilaa. Kuten esityksen perusteluista on todettavissa, susien aiheuttamat tuotantoeläinvahingot ovat merkittävässä kasvussa, vaikka ennakkosuojaaminen petoaitoja rakentaen etenee jatkuvasti. Ennakkosuojaamiseen liittyvän ylimääräisen työn ja kustannusten rinnalla suurin suden aiheuttama haitta viljelijöille on ylimääräinen paine ja stressi, joka syntyy pelkästään suden läsnäolosta tilojen lähellä. Edes rakennettu petoaita ei aina poista yrittäjältä tätä painetta.</p> <p>Kuluneen kesän vahinkotapaukset kertovat, että susien ihmisarkuus on vähentynyt entisestään. Toistuvat lammasvahingot pihapiirissä ja vahingot jopa eläinsuojien sisällä kuvaavat kehityssuuntaa. Suden ihmisarkuuden palauttamiseksi kannanhoidollisen metsästyksen aloittamisella on kiire.</p> <p>Esityksessä tunnistetaan hyvin myös paineet, jotka tulevat sosiaalisen kestävyuden näkökulmasta. Susialueilla asuvien ihmisten susikannan sietokyvyn ja hyväksynnän kannalta kannanhoidollinen metsästys on välttämätöntä aloittaa.</p> <p>Myös metsätalouden näkökulmasta susi on merkittävä haaste. Tiheimmän susikannan alueilla hirvenmetsästys koiria käyttäen on vaikeutunut. Maakuntiin jää alueita, joissa hirviä ei metsästetä lainkaan tai metsästysaika jää petovaarasta johtuen liian lyhyeksi. Tämän vuoksi hirvikanta jää tavoitteiden yläpuolelle ja hirvien aiheuttamat taimikkovahingot kasvavat. Samalla myös liikennevahinkojen määrät kasvavat.</p> <p>Asetuksessa esitettyä 20 susiyksilön kiintiötä, joka on kohdistettava enintään neljään laumaan tai pariin, MTK pitää pienenä, mutta perusteltuna. Jatkossa kiintiötä on pystyttävä nostamaan ja kohdistamaan metsästäystä myös yksittäisiin susiyksilöihin. MTK pitää tärkeänä, että kannanhoidollisen metsästyksen poikkeuslupia myönnettäessä, kiintiöitä kohdennetaan erityisesti kotieläinvahinkoja aiheuttaviin laumoihin.</p>	
--	--	--

	<p>MTK esittää metsästysajan jatkamista helmikuun puolivälistä maaliskuun loppuun asti, koska kiintiö esitetään kohdennettavaksi vain kokonaisuun laumoihin tai susipareihin. Metsästyksestä aiheutuvalla häiriöllä susien lisääntymiseen ei ole kokonaisia laumoja poistettaessa merkitystä.</p>	
<p>Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri</p>	<p>Pohjois-Savon luonnonsuojelupiirin mielestä maa- ja metsätalousministeriön (MMM) asetusluonnos suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamisesta poikkeusluvalla metsästyskaudella 2021–2022 poronhoitoalueen ulkopuolella on ennenaikainen ja se voi olla haitallinen suden suotuisan suojelutason saavuttamisessa pitkällä aikavälillä.</p> <p>Susi on rauhoitettu suurpeto, jonka lajin suotuisaa suojelutasoa ei ole vielä edes määritetty. Suomalaisen suden geneettinen monimuotoisuus on kaventunut, mikä muodostaa uhan susikannan monimuotoisuudelle ja elinvoimaisuudelle jopa lyhyellä aikavälillä.</p> <p>Nyt Suomella pitäisi olla viisautta ja malttia kannanhoidollisen metsästyksen kanssa siihen, että suden suotuisa suojelukanta määritettäisiin vasta, kun on käytettävissä kaikki se data, mitä EU:n luontodirektiivi edellyttää. Suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittaminen edellyttää, että suomalaisen suden suotuisa suojelutaso on määritetty eikä susikannan geneettinen elinvoimaisuus kärsi metsästyksestä.</p> <p>Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri katsoo, että suden kannanhoidollinen metsästyskiintiö on sinänsä hyväksyttävä realiteetti, jotta pystytään saavuttamaan siedettävä rinnakkaiselo suden ja suomalaisten kesken. Suden kannanhoidollisen metsästyksen poikkeusluvut tulee kohdentaa tarkemmin mm. alueellisesti ja tässä arvioinnissa tulee kuulla Luonnonvarakeskuksen (Luke) asiantuntijoita. Käsittääksemme tällä hetkellä mm. Pohjois-Savossa ei ole tarvetta kannanhoidolliseen suden metsästykseseen. Suden kannanhoidollinen metsästys tulee olla myös valvottua ja harkittua, jotta metsästys kohdentuu oikeisiin yksilöihin. Kannanhoidollisesta kiintiöstä tulee vähentää kaikki salakaadetut sudet.</p>	

SYKE

Susikannan kasvusta huolimatta susivahingot eivät ole merkittävästi kasvaneet etenkin karjatalousvaltaisessa läntisessä Suomessa, missä yli puolet maamme susilaumoista ja pareista elää. Susien mahdollisesti aiheuttamiin toistuviin kotieläinvahinkoihin voidaan puuttua poikkeusluvilla, ellei muita ratkaisuja ole. Vuonna 2020 Suomessa kaadettiin noin 20 sutta vahinkoperusteisin ja poliisiluvuin. Susivahinkojen ehkäisy ja aktiivinen susivalistus ja -neuvonta on entisestään tehostunut Susi-Life -hankkeen myötä. Hankkeessa on kokeiltu uusia keinoja susivahinkojen ennaltaehkäisyssä kotieläintiloilla. Riistakameroiden ja nopean suojauksen sähköverkkoaitojen rinnalle on otettu käyttöön lampaiden liikkeitä seuraavat GPS-pannat. Parannusta on tapahtunut kaikilla muilla sektoreilla paitsi metsästyskoirien suojauksen osalta.

Suomen ympäristökeskus pitää myönteisenä

Luonnoksessa esitetty 20 suden kiintiö on maltillinen verrattuna aikaisempiin kasvaneen susikannan kiintiöihin (metsästyskaudet 2005/2006 ja 2015/2016) ja että se kohdistetaan vain neljään laumaan tai reviiin merkanneeseen pariin. Esimerkiksi vuonna 2016 Suomen susikanta romahti ylisuuren kiintiön (48 sutta), laittoman tappamisen ja 19 perhelauman lisääntyvän yksilön metsästyksen seurauksena. Esitetyn 20 suden metsästäminen tuskin johtaa Suomen susikannan romahtamiseen, etenkin kun kiintiöistä vähennetään poliisin määräyksellä poistetut, liikenteessä tai muutoin tietoon tulleet kuolleet sudet.

Suomen ympäristökeskus esittää

Suomen ympäristökeskus pitää suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamista ennen aikaisena. Euroopan unionin tuomioistuimen C647/17 – ennakkoratkaisun mukaan jäsenvaltion varmistettava, että suotuisaa suojelutasoa tai sen ennalleen saattamista ei vaaranneta. Lisäksi jäsenvaltion on osoitettava tavoite/päämäärä, miksi metsästys sallitaan ja pystyttävä perustelemaan se selvästi ja täsmällisesti ja tuettava perusteluin. Todistustaakka on jäsenvaltiolla.

	<p>Suomen susikannan suotuisen suojelutason viitearvojen määrittäminen: väliraportti syyskuu 2021 (Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 66/2021) todetaan, ettei se ei sisällä suotuisan suojelutason viitearvoa Suomen susikannalle, koska määrittelyssä käytettävien työkalujen kehittäminen on vielä kesken.</p> <p>Julkaisun alustavien tuloksien mukaan ”Genetiikkaan liittyvät alustavat tulokset osoittavat Suomen nykyisen susikannan olevan liian pieni säilyäkseen geneettisesti elinvoimaisena edes melko lyhyellä (17 v.) aikavälillä. Huolimatta yhteydestä Venäjän susikantaan Suomen susien perinnöllinen monimuotoisuus on viime vuosina pienentynyt. Geneettinen monimuotoisuus on Lounais-Suomessa vähäisempää kuin Itä-Suomessa, ja susikannan painopisteen siirtyminen Länsi-Suomeen heijastuu koko maata koskeviin tunnuslukuihin. Tämä osoittaa, että susien tulomuutto Venäjältä ei riitä kumoamaan pienessä populaatiossa tapahtuvaa perinnöllisen muuntelun menetyttä.”</p> <p>Suomen ympäristökeskus esittää suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamisen siirtämisen siihen ajankohtaan, kunnes Luonnonvarakeskus on saanut valmiiksi tieteellisen työn Suomen susikannan suotuisesta suojelutasosta (valmistuu syksyllä 2022) ja että metsästys ei vaaranna suotuisan suojelutason susikantaa tai sen ennalleen saattamista.</p>	
<p>Suomen luonnonsuojeluliitto</p>	<p>Suomen luonnonsuojeluliitto on ollut tyytyväinen monissa suden suojelun työryhmissä aikaisemmin kehittyneestä luottamuksesta ja yhteistyöstä. Meidän tavoitteenamme on rakentava ja ratkaisukeskeinen yhteistyö suotuisalla suojelutasolla olevan susikannan saavuttamiseksi ja ylläpitämiseksi. Ministeriön ehdotus suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamiseksi talvella 2021-2022 uhkaa tätä kehitystä ja on ennenaikaista hötkyilyä.</p> <p>Suden kannanhoidollista metsästystä ei vielä tule aloittaa</p> <p>Suomen luonnonsuojeluliitto on tyytyväinen siihen, että Suomen susikanta on kasvanut viime vuosina odotetun kaltaisesti. Susia on nyt enemmän kuin yli sataan vuoteen.</p>	

	<p>Suomen luonnonsuojeluliitto osallistui laajapohjaisen, niin sanotun suden kannanhoidollisen metsästyksen työryhmän ja sen ohjausryhmän työskentelyyn. Kaikki ohjausryhmässä mukana olleet tahot sitoutuivat siihen, että susikanta saatetaan suotuisan suojelun tasolle.</p> <p>Työryhmän työskentely lähtökohta oli se, että suden kannanhoidollista metsästystä ei Suomessa aloiteta ennen kuin susikanta on suotuisalla suojelutasolla ja että Luonnonvarakeskus Luke on tuottanut tieteellisen raportin susikannasta suojelutason suotuisuuden todentamiseksi. Taustalla tässä on EU-tuomioistuimen kannanhoidollista metsästystä koskeva päätös, johon liittyy muitakin reunaehtoja kuin susikannan suotuisan suojelutason saavuttaminen.</p> <p>Suotuisan suojelun taso tarkoittaa sitä, että laji kykenee säilymään elinkelpoisena osana elinympäristöään, se on tasaisesti jakaantunut esiintymisalueellaan eikä sen geneettinen perimä kapene. Kyse ei siis ole pelkästään esimerkiksi susikannan koosta.</p> <p>Luonnonvarakeskus Luke antoi 2.9.2021 väliraportin susikannan suotuisan suojelutason viitearvojen määrittelystä. Väliraportissa todettiin ”Geneetiikkaan liittyvät alustavat tulokset osoittavat Suomen nykyisen susikannan olevan liian pieni säilyäkseen geneettisesti elinvoimaisena edes melko lyhyellä (17 v.) aikavälillä. Huolimatta yhteydestä Venäjän susikantaan Suomen susien perinnöllinen monimuotoisuus on viime vuosina pienentynyt. Geneettinen monimuotoisuus on Lounais-Suomessa vähäisempää kuin Itä-Suomessa, ja susikannan painopisteen siirtyminen Länsi-Suomeen heijastuu koko maata koskeviin tunnuslukuihin. Tämä osoittaa, että susien tulomuutto Venäjältä ei riitä kumoamaan pienessä populaatiossa tapahtuvaa perinnöllisen muuntelun menetystä.”</p> <p>Luken työ on vielä kesken suotuisan suojelutason viitearvojen määrittelyn osalta ja se valmistuu vasta vuoden päästä 2022 syksyllä.</p>	
--	--	--

	<p>Luonnonsuojeluliiton mielestä suden kannanhoidollista metsästystä ei siten tule kiirehtiä työn keskeneräisyyden vuoksi eikä kiintiötä talvelle 2021-2022 voida antaa.</p> <p>Susikannan kasvusta huolimatta susivahingot eivät ole merkittävästi kasvaneet. Kotieläinten suojaus on parantunut muun muassa SusiLife -hankkeen ansiosta. Susien mahdollisesti aiheuttamiin toistuviin kotieläinvahinkoihin voidaan puuttua poikkeusluvilla, ellei muita ratkaisuja ole.</p> <p>Luonnonsuojeluliiton mukaan kiintiötä enintään 20 suden metsästämiseksi poronhoitoalueen eteläpuolella ei tule antaa. Jos jokin kiintiö kuitenkin päädyttäisiin antamaan, siitä tulee vähentää kaikki muu ihmisen aiheuttama susien kuolleisuus täysimääräisesti.</p>	
Suomen Beaglejärjestö	<p>Perinteinen suomalainen metsästysmuoto on koiran kanssa metsästäminen, jonka susikannan alati kasvava lukumäärä tekee mahdottomaksi. Metsästyskoira on paitsi korvaamaton metsästyskumppani myös rakastettu perheenjäsen, jonka menettämisen pelko saa metsästäjän luopumaan harrastuksestaan.</p> <p>Suotuisan suojelutason saavuttamisen sijasta susikannan säätelyn perustaksi tulee ottaa sosiaalisesti ja taloudellisesti siedettävä kannan koko ja sen alueellinen tiheys. Tällä tavalla toteutettu susikannan hoito vähentäisi susipelkoa ja edistäisi suden hyväksyttävyyttä.</p> <p>Erittäin huolestuttava seikka on susien ihmisarkuuden puute, sudet hakevat kotieläimiä pihosta ja jopa rakennusten sisältä. Luontainen ihmisarkuus saataisiin palautettua mahdollisimman moneen laumaan kohdistetulla kannanhoidollisella metsästyksellä.</p> <p>Esitetty 20:n yksilön kaatomäärä on aivan liian pieni suhteessa Suomessa olevan susipopulaation vuotuisen kasvuun. Lisääntyviä laumoja ja pareja on niin tiheässä, että ”susiturvallista” aluetta koiran kanssa metsästykselle on</p>	

	<p>vaikea löytää. Nähtävissä on metsästyskoiraharrastuksen väheneminen erityisen voimakkaasti tiheimpien susipopulaatioiden alueilla.</p>	
Lapin liitto	<p>Lapin liitto kiittää lausuntopyyynnöstä ja toteaa kantanaan seuraavaa: Pidämme erittäin kannatettavana sekä tarpeellisena, että poikkeusluvalla sallittava suden metsästys voidaan käynnistää poronhoitoalueen ulkopuolella metsästysvuonna 2021-2022 esitetyn asetusluonnoksen pohjalta. Liitto pitää tärkeänä, että susien esiintymiseen aiheuttamaan huoleen ja paineeseen luodaan lain mahdollistamia keinoja tarvittaessa reagoida. Esitetyn metsästyskauden lisäksi poikkeusluvalla sallittavaa suden metsästystä tulisi harkita pidennettäväksi mahdollisimman aikaisessa vaiheessa koskien seuraavaa metsästysvuotta. Saatujen kokemusten perusteella toimintamalli tulee vakinaistaa pysyväksi toiminnaksi. Lisäksi Lapin liitto muistuttaa, että poronhoitoalueelle ei tule määritellä vahinkoperusteista kiintiötä jatkossakaan.</p>	
Suomen Kennelliitto	<p>Useat jäsenyhdistyksistämme edustavat metsästyskoiraharrastusta. Metsästyskoirakokeissamme on vuosittain yli 30 000 suoritusta. Niiden määrään vaikuttavat alueelliset olosuhteet, kuten esimerkiksi riistakannat. Myös vallitseva susitilanne vaikuttaa kokeiden järjestämiseen, minkä vuoksi kokeita on jouduttu perumaan. Metsästyskokeissa ja koiria koulutettaessa riski koiran ja suden kohtaamiselle on suuri. Koe- tai koulutustapahtuma on pitkäkestoinen (useita tunteja tai jopa koko päivä) ja koira työskentelee tyyppillisesti etäällä ohjaajastaan, jolloin ihmisen välitön puuttuminen tapahtumiin on mahdotonta.</p> <p>Susi ja muut suurpedot kuuluvat ja ovat aina kuuluneet suomalaiseen luontoon. Samalla on kuitenkin turvattava liikkuminen luonnossa ja ihmisten vapaa harrastaminen siellä, missä suurpetoja on. Luonnossa liikkumiseen kuuluu myös metsästys, jossa käytetään usein koiraa apuna. Koirat ovat apuna myös loukkaantuneen suurriistan jäljittämisessä luonnosta.</p> <p>Suurriistavirka-aputehtävissä huolehditaan, että eläinsuojelulain veloitteet täyttyvät – avuttomassa tilassa olevaa, esimerkiksi auton kolhaisemaa eläintä ei jätetä loukkaantuneena oman onnensa nojaan. Riski koiran ja suden kohtaamiseen on myös vapaaehtoisessa pelastuskoiratoiminnassa.</p>	

	<p>Huomioitavaa on myös kotimaisten rotujemme rooli osana suomalaista kulttuuriperintöä ja näiden rotujemme vaaliminen. Tämä on jo tunnustettu Luonnonvarakeskuksen geenivaraohjelmassa, johon suomalaiset koirarodut on liitetty. Kotimaisista roduistamme kansalliskoiramme suomenpystykorva, karjalankarhukoira ja suomenajokoira ovat metsästyskoirarotuja, joiden osalta niiden koulutus ja koetoiminta sekä metsästyskäyttö tulisi turvata rotujen elinvoimaisen kannan ylläpitämiseksi ja myös käyttöominaisuuksien vaalimisessa osana suomalaista eräkulttuuria.</p> <p>Sudet ovat aiheuttaneet viime vuosina merkittäviä vahinkoja koirille.</p> <p>Useissa selvityksissä on todettu, että suurimmat vahingot aiheutuvat niistä susista ja susilaumoista, jotka liikkuvat taajamien ja ihmisasumusten lähellä. Suden kuuluu olla luonnostaan ihmisarka. Ihmisiä lähestyvät häirikkösudet on voitava poistaa, kuten Suomen Kennelliitto on aikaisemmissakin lausunnoissaan esittänyt.</p> <p>Suomen Kennelliitto kannattaa kaikkia laillisia keinoja, joilla turvataan luonnossa liikkuminen ja metsästysharrastuksen jatkuminen koirien kera sekä muu koiratoiminta luonnossa. Näihin keinoihin kuuluu maa- ja metsätalousministeriön esittämä suden kannanhoidollinen metsästys.</p>	
<p>Ympäristöministeriö</p>	<p>Ympäristöministeriö katsoo, että kannanhoidollista metsästystä selvittäneen työryhmän kesäkuussa 2021 luontodirektiivin ja oikeuskäytännön perusteella linjaamat reunaehdot on täytyttävä ennen kuin kannanhoidollisen metsästyksen aloittamista on mahdollista harkita. Keskeinen kriteeri on suden suotuisan suojelutason määrittäminen. On oltava varmuus siitä, ettei suotuisaa suojelutasoa tai sen ennalleen saattamista vaaranneta. Ympäristöministeriö korostaa, että suden suotuisan populaatiokoon viitearvo tulee määritellä riippumattomana tieteellisenä työnä. Pitävän perustan luomiseksi on lisäksi olennaista, että työ julkaistaan vertaisarvioidussa tieteellisessä julkaisusarjassa. Kun reunaehdot suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamiseksi ovat täyttyneet ja metsästyksen aloittamista voidaan harkita, on suotuisan suojelutason säilyttämiseksi populaatiokoon</p>	

	<p>ohella huolehdittava siitä, ettei suden luontainen levinneisyysalue pienene. Maa- ja metsätalousministeriö on antanut Luonnonvarakeskukselle tehtäväksi tuottaa Suomen susikannan suotuisan suojelutason viitearvon kansainvälisenä tutkimusyhteistyönä. Viitearvo kuvaa sitä populaatiokokoa, joka mahdollistaisi susikannan suotuisan suojelutason saavuttamisen ja ylläpitämisen Suomessa pitkällä aikavälillä, mikäli myös muut suotuisan suojelutason kriteerit täyttyvät.</p> <p>Tämä työ on Luonnonvarakeskuksessa keskeneräinen, ja loppuraportti valmistuu syksyllä 2022. Tänä syksynä Luonnonvarakeskus julkaisi vasta väliraporttinsa, joka ei vielä anna tarvittavaa tietoa kannanhoidollisen metsästyksen mahdollisuuden arviointiin. Työn keskeneräisyyttä korostaa vielä asetusehdotuksen lausuntoaikana laskentamalleista löytnyt virhe. Ennen kuin tämä työ on valmistunut, ei edellytyksiä asetuksen antamiseksi ole olemassa. Yhteenvedona ympäristöministeriö toteaa, että reunaehdot suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamiselle eivät täyty. On siksi ennenaikaista antaa asetus suden metsästyskiintiöstä 2021–2022. Tämä ei vaikuta olemassa olevaan mahdollisuuteen myöntää poikkeuslupia yksittäisten susien poistamiseksi turvallisuus- ja/tai vahinkoperustein, joka säilyy ennallaan.</p>	
<p>Kuntaliitto</p>	<p>Kuntaliitto toteaa, että asetusluonnos suden kannanhoidollisen metsästyksen sallimisesta ja suurimman sallitun saalismäärän rajaamisesta näyttäisi asetusluonnoksen muistioon ja siinä viitattuihin Luonnonvarakeskuksen alustaviin laskelmiin perustuen olevan linjassa susikannan suotuisan suojelutason vaatimusten kanssa. On selvää, että tätä tasoa ei saa vaarantaa, kuten EU:n tuomioistuimen Suomen suden metsästystä koskevasta ennakkoratkaisustakin ilmenee.</p> <p>Susikannan taso aiheuttaa suuressa osassa Suomea huolta turvallisuudesta ja vahinkoja muun muassa kotieläimille. Kuten Suomen susikannan hoitosuunnitelmassa todetaan, susikannan hoito ei onnistu, jos reviireillä asuvien ja toimivien tarpeita ei oteta huomioon. On tärkeää, että susialueilla asuvien ihmisten sietokyky ja hyväksyntä nousevat, jotta susikannan kestävästä tasosta voidaan pidemmällä aikavälillä huolehtia ja vähentää</p>	

	<p>asiaan liittyviä sosioekonomisia konflikteja. Asetusluonnos vaikuttaisi olevan tasapainossa eri intressien välillä. Kuntaliitolla ei ole huomautettavaa asetusluonnokseen.</p>	
Teuvan kunta	<p>Kunnanhallitus pitää erittäin tärkeänä, että susihaittojen pienentämiseksi nyt esitetty metsästyskiintiö toteutuu. Kunnanhallitus pyytää ministeriötä vielä harkitsemaan, olisiko kiintiön korottaminen esitetystä 20 sudesta elinvoimaista susikantaa vaarantamatta mahdollista, huomioiden myös paikalliset tarpeet. Susikannan suojeleminen pitemmällä aikavälillä on vahvassa yhteydessä siihen, että susista aiheutuvat paikalliset ja alueelliset haitat ei-vät muodostu kohtuuttomiksi.</p>	
Lapin liitto	<p>Pidämme erittäin kannatettavana sekä tarpeellisena, että poikkeusluvalla sallittava suden metsästys voidaan käynnistää poronhoitoalueen ulkopuolella metsästysvuonna 2021-2022 esitetyn asetusluonnoksen pohjalta. Liitto pitää tärkeänä, että susien esiintymiseen aiheuttamaan huoleen ja paineeseen luodaan lain mahdollistamia keinoja tarvittaessa reagoida. Esitetyn metsästyskauden lisäksi poikkeusluvalla sallittavaa suden metsästystä tulisi harkita pidennettäväksi mahdollisimman aikaisessa vaiheessa koskien seuraavaa metsästysvuotta. Saatujen kokemusten perusteella toimintamalli tulee vakinaistaa pysyväksi toiminnaksi. Lisäksi Lapin liitto muistuttaa, että poronhoitoalueelle ei tule määritellä vahinkoperusteista kiintiötä jatkossakaan.</p>	
Sisäministeriö	<p>Ei lausuttavaa.</p>	
Suomen Ajokoirajärjestö	<p>Suomessa toteutettu suden likimain täydellinen metsästyskielto on johtanut siihen, että Suomen susikanta on kasvanut sosioekonomisesti kestävämpään tilanteeseen. Valtakunnan itäisillä alueilla normaali koirametsästys on ollut todella vaikeaa jo ainakin 15 vuoden ajan. Viimeisten kymmenen vuoden aikana susikanta on kasvanut voimakkaasti myös maamme länsiosissa. Normaali ajometsästys koirilla on ollut melkeinpä mahdotonta. Luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdassa kuitenkin sallitaan jäsenvaltioiden poikkeavan tiukan suojelujärjestelmän asettamista velvoitteista edellyttäen, ettei muuta tyydyttävää ratkaisua ole ja ettei poikkeus haittaa kyseisten lajien kantojen suotuisan suojelun tason</p>	

	<p>säilyttämistä niiden luontaisella levinneisyysalueella. Muissa EU:n jäsenvaltioissa on sallittu tällä perusteella susien metsästys. Suomessa vain erityistä vahinkoa aiheuttavia yksilöitä on voitu poistaa. Metsästyskoiravahingot eivät ole yleensä olleet tällaisia. Yleisimmät päämäärät, joita metsästyksen sallivilla poikkeuksilla tavoitellaan, ovat erittäin merkittävien vahinkojen ehkäiseminen ja yleistä turvallisuutta koskeva tai muu erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottava syy. Suomen susikanta on nyt riittävällä tasolla, että vahinkoa tai turvallisuusuhkaa aiheuttavien tiettyjen yksilöiden poistamisella voidaan hallita kasvavan susikannan aiheuttamaa sosiaalista konfliktia. Suotuisalla suojelun tasolla olevan susikannan rajoitetulla metsästyksellä voidaan säädellä susikannan kasvua ja pyrkiä siten vähentämään susikantaan liittyviä sosioekonomisia konflikteja. Näin voidaan edistää suden hyväksyttävyyttä niin, että susikannan suotuisa suojelutaso voidaan turvata. Suomessa on säädelyt menestyksekkäästi ilves- ja karhukantaa luontodirektiivin sallimalla ns. kannanhoidollisella metsästyksellä. Kannanhoidollisella suden metsästyksellä pyritään lisäämään susikannan hyväksyttävyyttä.</p> <p>Suomen Ajokoirajärjestö kannattaa suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamista nyt asetuksen mukaisesti. Suotuisan suojelun tason kanta-arvion tarkennuttua vaadimme lupamäärää sen mukaiseksi. Suurten ongelmien vuoksi metsästys tulee aloittaa ehdottomasti kiireellisesti jo tällä jahtikaudella.</p>	
<p>Paliskuntain yhdistys</p>	<p>Suden suojelua on mahdotonta toteuttaa ilman paikallista hyväksyntää. Hyväksynnän saavuttamiseksi suden läsnäolon aiheuttamaan paineeseen tulee olla laillisia keinoja reagoida.</p> <p>Susikannan hoitosuunnitelman tavoitteena on myös metsäpeurakannan turvaaminen mahdollisessa suden kannanhoidollisessa metsästyksessä. Tämä tulee huomioida niin, että metsästystä kohdistetaan poronhoitoalueen etelärajan läheisyyteen metsäpeura-alueelle. Suden hoitosuunnitelman mukaan suden saalistus on merkittävä metsäpeurakannan kasvua rajoittava</p>	

tekijä. Suunnitelman mukaan myös kokonaisten laumojen poistamista erityisesti metsäpeura-alueilla tulee harkita, mikäli kannanhoidollinen metsästys aloitetaan. Metsästyksen kohdistaminen poronhoitoalueen läheisyyteen vähentää hyvin todennäköisesti myös porovahinkoja. Myös voimassa oleva Suomen metsäpeurakannan hoitosuunnitelma tukee tällaista toimenpidettä etenkin Kainuun metsäpeurojen taantumun pysäyttämiseksi.

Kiintiön viivytyksettömään nostamiseen tulee varata valmius, mikäli Luken tarkemmat arviot valmistuttuaan antavat siihen aiheutta. Lisäksi olisi aiheellista selvittää pyynnin ajallisen rajaamisen tarpeellisuutta. Pidempikestoinen metsästys voisi mahdollistaa poistettavien eläinten paremman yksilöinnin ja auttaa susien ihmisarkuuden ylläpidossa.

Suomen susikannan hoitosuunnitelman mukaan poronhoitoalueella susikannan kokoa rajoitetaan erittäin merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi. Asetuksessa ei esitetä poronhoitoalueelle kiintiötä susien poistoluville. Tämä onkin välttämätöntä poronhoidon edellytysten säilyttämiseksi.

Poronhoitoalueella tulisi olla mahdollista toteuttaa Ruotsin metsästyslain (1989/905) 28 §:n mallin mukaista pakkotilatyypistä toimintaa, jossa suden saa akuutissa hätätilanteessa tappaa, jollei muuta keinoa vahinkojen ehkäisemiseen ole. Poisto ei tällaisessa tapauksessa johda Ruotsissa automaattisesti poliisitutkintaan kuten Suomessa. Sen sijaan tapauksesta on ilmoitusvelvollisuus aluehallinnon edustajalle. Suomessa on mahdollista käyttää poliisilain (872/2011) keinoja akuutissa pakkotilanteessa, mutta omaisuusvahinkojen osalta tätä mahdollisuutta ei ole juurikaan käytetty, eikä sen toteuttaminen laajoilla erämailla ole yksinkertainen toteuttaa. Olisi perusteltua selvittää pakkotilanteisiin soveltuva toimintakäytäntö, joilla vahinkoja voitaisiin tehokkaimmin hillitä.

Poronhoitoalueen osalta susikannan hoidon veloitteeksi on asetettu susien liikkumisen varmistaminen Skandinavian, Suomen ja Venäjän populaatioiden

	<p>välillä. Tämä tavoite on turvattu, sillä lumettomana aikana susien liikkuminen poronhoitoalueella on esteetöntä. Tutkimusten mukaan susia on siirtynyt joka vuosi Suomesta Ruotsiin ja myös päinvastaista liikettä on. Susikannan hoidon tavoitteet siis toteutuvat poronhoitoalueen osalta hyvin.</p>	
<p>Pohjois-Suomen Lammas ja Villa ry</p>	<p>Maa- ja metsätalousministeriön asetus suden kannanhoidollisen metsästyksen sallimisesta metsästysvuonna 2021-2022 on hyvä asia, tosin ehdotuksessa esitetty rajausta pyyntiin koskemaan ainoastaan neljää laumaa ei ole hyvä. Pyynti tulisi sallia kohdistumaan useampaan laumaan kuin mitä ehdotuksessa on esitetty. Suden aiheuttamat vahingot ovat aiheuttaneet viime vuosina tietyillä alueilla kuten esimerkiksi Pohjois-Pohjanmaalla Kalajoen ja Siikalatvan alueella huomattavia vahinkoja elinkeinokseen karjataloutta harjoittaville ihmisille. Vahinkoja ei ole kyetty estämään ennaltaehkäisevillä keinoilla kuten riista-aidalla tai karkotusluvilla. Karkotusluvista ei ole hyötyä, koska sudet saattavat olla tottuneet ihmiseen ja palaavat laidunnettavan alueen viereen karkotuksen päätyttyä. Varotoimenpiteistä huolimatta sudet ovat aiheuttaneet vahinkoja. Käytännössä tällä hetkellä poikkeuslupia suden kaatoon ei myönnetä poronhoitoalueen ulkopuolella, vaikka vahinkoja on sattunut toistuvasti. Mikäli lupa on (hyvin harvoin) myönnetty, niin siitä on valitettu automaattisesti hallinto-oikeuteen niiden tahojen toimesta, jotka asuvat useamman sadan kilometrin päässä niistä ihmisistä, jotka joutuvat susien läheisyydessä asumaan ja kärsimään niiden aiheuttamista vahingoista. Julkisuudessa on annettu ymmärtää, että susien aiheuttamat ongelmat kyetään välttämään rakentamalla tilalle riista-aitaa ja tätä kautta mm. karjankasvattajat voisivat sietää susia paremmin. Näitä muita ratkaisukeinoja petovahinkojen estämiseksi on yritetty, mutta ne eivät ole tuottaneet toivottua tulosta.</p> <p>Tämänhetkinen susikanta on aiheuttanut jo nykyisellään usealle lammastilalle huomattavia ongelmia ja muutama tila on jo joutunut lopettamaan lampaiden pidon. Jos kannan annetaan vielä nousta entisestään, tilanne muuttuu täysin kestävämmäksi.</p>	

	<p>Se, että susikannan annetaan kasvaa vapaasti eikä huomioida millään tavoin paikallisten ihmisten mielipiteitä, jotka susien reviireillä joutuvat elämään ja niistä kärsimään, on väärin. Tämä ei millään tavoin lisää susien sietämistä. Sudet ovat viime aikoina kesyyntyneet niin, että osa ei enää väistä koneita eikä edes ihmisiä. Sudet kulkevat jo pihossa ja menevät karjasuojiiinkin, jos vain pääsevät.</p> <p>Pyynti tulisi olla mahdollista tasapuolisesti kaikkialla siellä, missä ongelmat ovat kasvaneet paikallisten ihmisten kannalta sietämättömiksi ja susien sietämisen kynnyks on ylitetty.</p>	
<p>Suomen Harmaahirvikoirajärjestö</p>	<p>Syyskuussa 2020 lukuisat järjestöt laativat kansalaisaloitteen suden kannanhoidollisesta metsästyksestä.</p> <p>Syynä aloitteeseen oli voimakas palaute kentältä. Palaute nosti esille ainakin seuraavat haasteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lisääntyneet susihavainnot, tuntemus suden ihmispelon vähenemisestä, huoli koululaisista • Maatalouden tuotantoeläinvahingot • Metsästyskoiravahingot ja koirametsästyksen estyminen • Keskustelu suden kanta-arvion tarkkuudesta • Keskustelu koirasusista <p>Kannanhoidollinen sudenmetsästys on tutkitusti paras tapa hoitaa susikantaa kontrolloidusti, laillisesti sekä susialueella asuvia ihmisiä huomioivalla tavalla.</p> <p>Tämä lausunto on laadittu metsästyskoiraharrastajien näkökulmasta, painottaen erityisesti hirvenmetsästyksessä käytettyjä koiria ja hirvenmetsästystä. Näemme silti hyvin tärkeiksi myös tavalliset susialueen ihmiset, jotka kokevat turvattomuuden tunnetta lasten ja lemmikkieläintensä puolesta. Samoin tuotantoeläinten pitäjien huoli on tärkeä, erityisesti lampurit, mutta myös karjaa pitävät tilat ovat saaneet kokea omat ongelmansa susireviireistä.</p>	

Koirajärjestöt ovat keränneet omaa epävirallista tilastoa susien aiheuttamista koiravahingoista. Koiravahingot ovat olleet selvässä kasvussa viimeisten vuosien aikana. Vahinkojen määrä on korreloinut susikannan kasvua. Ohessa kolmelta vuodelta tilastoa:

- Vuonna 2019 tapahtui 49 raatelutapausta
- Vuonna 2020 tapahtui 56 raatelutapausta
- Vuonna 2021 14.11. mennessä 43 raatelutapausta

Kuluvaa vuotta on vielä jäljellä ja koko se aika on metsästysaikaa. Vaikuttaa siltä, että koiravahingot ovat suurimmillaan siellä, missä riistakanta on pienehkö. Syynä tähän on todennäköisesti kilpailu resursseista. On käytännössä huomattu, että useampi susilauma voi metsästää samalla alueella, mikäli alueella on runsaasti saaliseläimiä. Mutta, kun saaliseläimiä on vähän, eivät laumat siedä toisiaan samalla tavalla. Koira koettaneen myös saaliista kilpailevana eläimenä ja osa susista ovatkin hyvin aggressiivisia koiria kohtaan.

Ylivoimaisesti suurin osa vahingoista tapahtuu koiran ollessa irti metsässä ja yleisin suden uhri on hirvikoira.

Suomen tiheät metsät eivät mahdollista hirven metsästystä kytkettynä olevalla koiralla, se vaatisi hyvän näkyvyyden. Myöskään ajometsästys ei onnistu suuressa osassa maata. On laskettu, että 90% hirvenmetsästyksestä tapahtuu koiran avulla.

Jos nyt asetuksen mukaiset 20 sutta saataisiin poistettua, niin se olisi 5% susikannasta. Susikannan kasvutrendi vuosittain on niin kovaa, että susikanta poistoista huolimatta kasvaisi merkittävästi. Siis ongelmat kasvaisivat edelleen, eivät pienisi.

Tämän lisäksi aiheutuu epäsuoria vahinkoja. Niistä metsävahingot ovat suurimpia, kun jää alueita, joilla on melko iso hirvikanta, mutta susien takia alueella ei voida koiralla metsästää. Näillä alueilla hirvien aiheuttamat metsätuhot lisääntyvät. Samoin hirvikolarit lisääntyvät samoilla alueilla. Sudet eivät voi korvata metsästäjää hirvikannan säätelijänä. 50 000 hirveä vaatisi 500 susilaumaa, jos arvioidaan lauman tarvitsevan 100 hirveä vuodessa ravinnokseen. Suomeen ei mahdu viittä sataa susilaumaa. Tämän

	<p>lisäksi osa susista käyttää mieluummin valkohäntäpeuraa ja kaurista ravintonaan.</p> <p>Asetusluonnos vastaa hyvin huonosti kansalaisaloitteen tavoitteisiin. Samalla se tarkoittaa sitä, että kentällä tyytymättömyys lisääntyy. Kentällä on oltu hyvin tuhtuneita siitä, että metsästäjiä on syytetty laajamittaisesta susien salametsästyksestä.</p> <p>On olemassa iso riski siitä, että tyytymättömyys koirien menetyksistä ja asetuksen vajavaisuudesta aiheuttaa sen, että oman käden oikeutta otetaan käyttöön. Vielä suurempi riski on siinä, että yhteistyö kannan arvioinnin tietojen kerääjänä kärsii, johonkin turhautuminen purkautuu.</p> <p>Luotamme tänä aikana vahvasti tieteeseen. Suotuisan suojelun taso on tieteellisesti määriteltävä suure. Kerron myöhemmin muutamin esimerkein Luonnonvarakeskuksen kanta-arvioista, joista voimme ehkä päätellä, ettei tiede näissä asioissa aina osu oikeaan. Syystä tai toisesta. Tuon tässä esille parilla esimerkillä sen, miten muualla maailmassa on onnistuttu metsästäämään susia ja hyvinkin kestäväällä tavalla.</p> <p>Eräs käytännön haaste</p> <p>Tämän olisi voinut tuoda jo uhkakuissa esille, mutta on oman kappaleensa väärä. Nimittäin metsästysaika, joka saattaa osoittautua liian lyhyeksi. Metsästysaikaa asetuksessa on jatkettava maaliskuun loppuun saakka.</p>	
Suomen pystykorvajärjestö	<p>Suomen Pystykorvajärjestö ry oli mukana tekemässä kansalaisaloitetta "KAA 4/2020 vp Suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittaminen ja susivahinkojen estäminen". Kansalaisaloite keräsi ennätyksellisen nopeassa ajassa tarvittavat 50 000 allekirjoitusta ja sai eduskunnan lähetekeskustelussa osakseen kehuja ja vahvaa kannatusta. Tama kansalaisaloite lienee ollut osaltaan vaikuttamassa nyt lausunnolla olevan asetusluonnoksen syntyyn.</p> <p>Maa- ja metsätalousministeriö on itse vuonna 2019 tuottanut erinomaisen julkaisun: Suomen susikannan hoitosuunnitelma. Tämä suunnitelma on hyvin tehty ja suurimman osan kansalaisista ymmärrettävissä ja hyväksyttävissä. Ja kannattaa ottaa esille ennen seuraavan asetuksen valmistelua.</p>	

	<p>Suomen Pystykorvarjestö tukee esitystä poikkeusluvalla sallittavasta suden metsästyksestä, mutta pitää esitettyä enintään 20 yksilön määrää tarpeeseen nähden merkityksettömän pienenä</p>	
<p>Suomen eläinoikeusjuristit ry</p>	<p>Suomen eläinoikeusjuristit ry katsoo, että nykyinen asetusluonnos on vastoin EU-lainsäädäntöä ja sitä tulkitsevaa oikeuskäytäntöä, eikä sitä näin ollen tule saattaa voimaan.</p> <p>Luontodirektiivin 16 artiklan ensimmäisen edellytyksen mukaisesti poikkeus ei saa vaarantaa suden suotuisan suojelun tasoa. Ratkaisussa KHO:2020:28 (asiasta ennakkoratkaisu EUT C-674/17) korkein hallinto-oikeus katsoi jääneen osoittamatta, ettei edellinen kannanhoidollinen kokeilu (2015–2016) entisestään huonontanut susikannan epäsuotuisaa tasoa. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa KHO:2013:185 on arvioitu suotuisan suojelun tasoa ja edellytyksiä suojelusta poikkeamiselle.</p> <p>Maa- ja metsätalousministeriön lausunnossa esitetään olettamus, jonka mukaan suden kanta olisi Suomessa suotuisalla tasolla. Huomionarvoista kuitenkin on, että ministeriön tilaama tieteellinen selvitys suden suotuisan suojelutason määrittämiseksi valmistuu vasta syksyllä 2022. Näin ollen ministeriö ei voi tämänhetkisen tiedon perusteella väittää, että suden suojelun taso olisi suotuisalla tasolla.</p> <p>Toiseksi direktiivi edellyttää, että muu tyydyttävä ratkaisu päämäärien saavuttamiseksi puuttuu. Euroopan unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisussa C-647/17 linjattiin, että jäsenvaltion on esitettävä täsmälliset ja asianmukaiset perustelut sille, ettei muuta tyydyttävää ratkaisua ole niiden päämäärien saavuttamiseksi, joihin on vedottu poikkeuksen tueksi.</p> <p>Asetusluonnoksessa ministeriö ehdottaa ainoaksi muuksi tyydyttäväksi ratkaisuksi Euroopan unionin oikeuden muuttamista siten, että sutta voisi metsästä vapaasti: Suomen eläinoikeusjuristit ry huomauttaa, että ministeriön toive lainsäädäntömuutoksesta ei ole sellainen lain ja oikeuskäytännön edellyttämä täsmällinen tai asianmukainen peruste laista poikkeamiselle, eikä toivetta ole oikeuskäytännön edellyttämällä tavalla liitetty merkityksellisiin tieteellisiin, teknisiin ja oikeudellisiin selvityksiin.</p>	

	<p>Kolmas edellytys liittyy siihen, kuinka poikkeaminen voidaan käytännössä suorittaa. Vaikka kaksi ensimmäistä lain edellytystä täyttyisivät, suden metsästys tulisi toteuttaa lain edellyttämällä tavalla valikoiden, rajoitetusti ja tarkoin valvotuissa oloissa.</p> <p>Asetusluonnoksen mukaan suden kannanhoidollinen metsästys vähentää susiin kohdistuvaa salametsästystä. Euroopan unionin tuomioistuin on asiassa C-674/17 katsonut, että pelkästään se, että on olemassa salametsästyksen kaltaista laitonta toimintaa tai että sen valvonnan toimeenpanossa on kohdattu vaikeuksia, ei riitä vapauttamaan jäsenvaltiota velvollisuudestaan taata luontodirektiivin liitteen IV mukaisesti suojeltujen eläinten suojelu. Tällaisessa tilanteessa jäsenvaltion on tuomioistuimen mukaan päinvastoin huolehdittava ensisijaisesti siitä, että laittoman toiminnan valvonta on tiukkaa ja tehokasta. Näin ollen salametsästyksen uhkaa ei voida katsoa perustelluksi syyksi suden suojelusta poikkeamiselle.</p> <p>Asetuksessa vedotaan suden aiheuttamiin kotieläinvahinkoihin perusteena kannanhoidollisen metsästyksen aloittamiseksi. Kotieläinvahinkojen osalta korkein hallinto-oikeus on katsonut (KHO:2020:29) että muu tyydyttävä ratkaisu on kotieläinten suojaaminen ja suojaaminen on omistajan vastuulla. Myös toimiva korvausjärjestelmä on mahdollinen muu ratkaisu.</p> <p>Asetusluonnoksessa esitetään, että suden kannanhoidollisen metsästyksen tarkoituksena on suojella metsäpeuraa. Suomen eläinoikeusjuristit ry ei pidä johdonmukaisena sitä, että uhanalaisen suden suojelusta poiketaan sitä elinvoimaisemman lajin suojelun perusteena. Metsäpeuraa voidaan parhaiten suojella sen elinympäristöjä suojelemalla.</p> <p>Suomen eläinoikeusjuristit ry katsoo, että ministeriön tulee noudattaa perustuslain 2 §:n 3 momentissa vahvistettua oikeusvaltioperiaatetta ja varmistaa laatimiensa asetusten yhdenmukaisuus lain ja oikeuskäytännön kanssa. Suomen eläinoikeusjuristit ry toteaa, ettei EU-oikeuden kanssa ristiriitaista asetusta tule saattaa voimaan.</p>	
--	--	--

	<p>Suomen eläinoikeusjuristit ry muistuttaa, että suden hyväksyttävyyttä voidaan yhteiskunnassa edistää muun muassa toimivalla korvausjärjestelmällä, viestinnällä ja vahinkojen ennaltaehkäisyllä sekä alueellisilla suurpetoyhdyshenkilöillä.</p> <p>Lisäksi on muistettava, että nykylainsäädäntö mahdollistaa jo uhkaa ja merkittävää vahinkoa aiheuttavan suden poistamisen silloin, kun edellytykset suojelusta poikkeamiselle ovat lain mukaiset.</p>	
<p>Saamelaiskäräjät</p>	<p>Saamelaisten kotiseutualueella vallitsee tällä hetkellä vakava petotilanne, sillä petojen määrä on lisääntynyt viime vuosien aikana huomattavasti. Kuluvan syksyn aikana susien määrä on kasvanut varsinkin saamelaisten kotiseutualueen eteläisimmissä paliskunnissa. Sudet ovat tehneet vahinkoa jo sulan maan aikana, jolloin porovahingoista ei kaikkia tule koskaan edes löydetyksi ja todennetuiksi maastosta. Raatojen löytäminen on vaikeaa ja poronomistajille taloudellisesti kuluttavaa.</p> <p>Vuoden 2021 aikana sudet ovat tappaneet koko poronhoitoalueella 1074 poroa (12.11.2021 mennessä).</p> <p>Saamelaiskäräjät esittää huolensa siihen, tulevatko suurpetojen aiheuttamien porovahinkojen korvaamiseen tarkoitetut määrärahat riittämään täysimääräiseen korvaukseen vahingonkäräjille. Maa- ja metsätalousministeriön muistiossa todetaan sivulla 19, että porovahinkojen korvaamiseen on budjetoitu 7,5 miljoonaa euroa. Lisäksi todetaan, että porovahinkokorvauksista saatetaan joutua ilman määrärahalisäyksiä leikkaamaan noin 15 %. Saamelaiskäräjät esittää, että maa- ja metsätalousministeriö huolehtii siitä, että valtion talousarvioon varataan riittävästi rahaa vahinkojen täysimääräiseen korvaamiseen. Saamelaiskäräjät on erittäin huolestunut siitä, jos porovahinkokorvauksia joudutaan leikkaamaan. Sitä ei tule sallia.</p> <p>Saamelaiskäräjät toteaa lopuksi, vaikkakin kiintiö on käytettävissä poronhoitoalueen ulkopuolella, sillä on suoranaista vaikutusta myös saamelaisten kotiseutualueen susien levinneisyyteen ja määrään. Susikannan kasvu näkyy koko poronhoitoalueella, sillä suden osuus kaikista porovahingoista on merkittävästi kasvanut.</p>	

<p>Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.</p>	<p>SLC r.f. kiittää mahdollisuudesta lausua suden kannanhoidollisesta metsästyksestä. Susien vierailut kotieläintiloilla ovat viime vuosina aiheuttaneet kotieläinten raateluja ja kuolemia, josta on muodostunut alati kasvava taloudellinen että sosiaalinen ongelma elinkeinonharjoittajille. Susien aiheuttama uhka metsästyskoirille on myös ongelmallinen metsätalouden näkökulmasta, sillä kasvavien hirvikantojen hillitseminen metsästyksen avulla häiriintyy. Siten SLC kannattaa maa- ja metsätalousministeriön esitystä. Lisäksi SLC kannattaa Suomen metsästäjäliiton esittämää pidempää suden kannanhoidollisen metsästyksen metsästysaikaa (metsästystä 31.3. asti) sekä metsästyksen kohdistamista alfabareihin, mikäli sillä voidaan parantaa metsästyksen toimivuutta ja vaikuttavuutta.</p>	
<p>WWF Suomi</p>	<p>Maa- ja metsätalousministeriö esittää, että suden kannanhoidollinen metsästys sallittaisiin uudestaan. Suden kannanhoidollista metsästystä kokeiltiin vuosina 2015–2016 huonoin tuloksin. Kokeilun toisen vuoden jälkeen maa- ja metsätalousministeriö totesi, ettei metsästyksen kestävyyttä voitu varmistaa. Jälkikäteen korkein hallinto-oikeus katsoi EU:n tuomioistuimen ratkaisuun pohjautuen, että poikkeusluvut eivät olleet luontodirektiivin mukaisia, eikä niitä olisi siten tullut myöntää. Myöskään nyt lausunnolla oleva esitys ei sisällä selviä ja täsmällisiä, tieteelliseen tietoon pohjautuvia perusteita, joita kannanhoidollisten poikkeuslupien myöntäminen oikeusratkaisujen mukaan edellyttää.</p> <p>WWF näkee tärkeäksi, että kansalaisten huoli susia koskien ymmärretään. Susikannan hoitosuunnitelmassa keskeisenä muutostekijänä on tunnistettu susien sietämisen edistäminen ja sitä kautta perustan luominen suden hyväksyttävyydelle. Keinoja tavoitteen saavuttamiseen ovat mm. viestintä, vahinkojen ennaltaehkäisy, toimiva korvausjärjestelmä sekä alueelliset suurpetoyhdyshenkilöt.</p> <p>WWF korostaa hyväksyvänsä poikkeusluvalla tapahtuvan suden metsästyksen, kun perustelut ovat riittävän vahvat ja lain mukaiset, ja kun samalla voidaan</p>	

varmistaa susikannan kehittyminen suotuisan suojelun tasolle. Nyt lausunnolla olevan esityksen pohjalta luontodirektiivissä määritellyt edellytykset kannanhoidolliselle metsästykselle eivät WWF:n näkemyksen mukaan täyty.

WWF muistuttaa lisäksi, että sudella, kuten kaikilla luontaisilla lajeillamme, on itseisarvo. Suurpedoilla on lisäksi merkittävä tehtävä ekosysteemien huipulla, ja ne mm. rajoittavat keskikokoisten petoeläinten kuten ketun ja supikoiran kantoja. Samalla ne auttavat pitämään yllä saalislajien elinvoimaisuutta pyydystämällä heikkoja yksilöitä. Suurpedoista hyötyvät myös monet muut lajit, jotka hyödyntävät suurpetojen tuottamia haaskoja.

Lausunnossa on tarkasteltu laajasti vastaavia oikeudellisia edellytyksiä kannanhoidollisen metsästyksen aloittamiselle kuin edellisessä lausunnossa.

WWF katsoo, että kannanhoidolliseen metsästyskiintiöön olisi laskettava mukaan ihmisen aiheuttama suden kokonaispoistuma, kuten vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla ja poliisin määräyksestä tehdyt poistot. WWF katsoo, että jos kannanhoidollinen metsästys aloitetaan, tulee varmistua, ettei näin käy toistamiseen.

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on puolestaan tuonut esiin sen, ettei ole minkäänlaista tieteellistä näyttöä, jonka perusteella voitaisiin katsoa, että rauhoitetun lajin laillinen metsästys vähentäisi salametsästystä siinä laajuudessa, että tällä olisi kokonaisvaltaisesti tarkastellen positiivinen vaikutus suden suojelun tasoon. Lisäksi on päinvastoin huomioitava, että tutkimusten mukaan laillinen metsästys ei lainkaan välttämättä vähennä laitonta metsästystä.

Asetusluonnoksessa esitetään, että yksi perustelu suden kannanhoidolliselle metsästykselle on metsäpeuran suojelu. Myös WWF katsoo metsäpeuran suojelun olevan tärkeää. WWF korostaa, että metsäpeuran suojelua voidaan

	<p>edistää suojelemalla lajin elinympäristöjä eli suojelemalla ja ennallistamalla laajoja metsä- ja suokokonaisuuksia.</p> <p>Ottaen huomioon, että koska susi on Suomessa erittäin uhanalainen laji, kun taas metsäpeura on silmällä pidettävä, uhanalaisemman lajin suojelusta poikkeamista ei ole johdonmukaista perustella sitä vähemmän uhanalaisen lajin suojelulla. Lisäksi komission ohjeen valossa on todettava, ettei metsäpeuran suojelun perusteella voida poiketa uhanalaisen lajin suojelusta.</p> <p>Asetusluonnoksen perusteluissa esitetään, että kannanhoidollisen metsästyksen tarkoituksena on nostaa suden arvoa riistaeläimenä. Luontodirektiivin tarkoituksena ei kuitenkaan ole lisätä tiukasti suojeltujen ja uhanalaisten lajien arvoa riistaeläimenä, vaan päinvastoin kieltää näiden lajien tappaminen ja edistää lajien suojelua.</p> <p>Asetusluonnoksessa esitetään, että kannanhoidollisella metsästyksellä pyritään edistämään suden hyväksyttävyyttä. Keinoja tämän tavoitteen saavuttamiseen ovat viestintä, vahinkojen ennaltaehkäisy, toimiva korvausjärjestelmä sekä alueelliset suurpetoyhdyshenkilöt. Toisaalta maa- ja metsätalousministeriö ei esitä tieteellistä näyttöä siitä, että kannanhoidollinen metsästys lisää suden suojelun hyväksyttävyyttä.</p> <p>Asetusluonnoksessa esitetään, että kannanhoidollinen metsästys tulee sallia, koska vahinkoperusteiset poikkeusluvut tai poliisin poistomääräykset eivät mahdollista kannan säätelyä. WWF huomauttaa, että vahinkoperusteisten poikkeuslupien tai poliisin poistomääräyksiä tarkoituksena ei ole mahdollistaa suunnitelmallista kannan säätelyä, vaan poistaa luontodirektiivin mukaisesti merkittävää haittaa ja vaaraa aiheuttavat yksilöt.</p> <p>Asetusluonnoksessa esitetään, että LUKEn tieteellisesti määrittämä pienin elinvoimainen populaatiokoko 500 sutta voi tosiasiallisesti olla pienempi, mikäli</p>	
--	---	--

	<p>muuttovirtaa tulee Venäjältä tarpeeksi. Euroopan unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisun (C-674/17) mukaan arvioinnissa ei oteta huomioon susikannan luontaisen levinneisyysalueen osaa, joka ulottuu tietyille sellaisessa kolmannessa valtiossa sijaitseville alueille, jota eivät sido unionin tärkeinä pitämien lajien tiukan suojelun velvoitteet (esimerkiksi Venäjä tai Norja).</p> <p>Asetusluonnoksen perusteluissa vedotaan siihen, että kannanhoidollinen metsästys ehkäisisi suden aiheuttamia kotieläinvahinkoja. Kotieläinvahinkojen osalta tuomioistuin on katsonut (KHO:2020:29), että muu tyydyttävä ratkaisu on kotieläinten suojaaminen ja suojaaminen on omistajan vastuulla. Muu tyydyttävä ratkaisu olisi myös toimiva korvausjärjestelmä.</p> <p>WWF katsoo, että nyt lausunnolla oleva esitys ei sisällä selviä ja täsmällisiä, tieteelliseen tietoon pohjautuvia perusteita, joita kannanhoidollisten poikkeuslupien myöntäminen oikeusratkaisujen mukaan edellyttää.</p> <p>Edellä kuvatuilla perusteilla WWF katsoo, etteivät edellytykset suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamiseksi täyty lausunnolla olevassa esityksessä. Asetus kannanhoidollisen metsästyksen aloittamiseksi on WWF:n näkemyksen mukaan lain ja oikeuskäytännön vastainen eikä sitä tule saattaa voimaan.</p>	
Suomen riistakeskus	<p>Suomen riistakeskus pitää kannanhoitosuunnitelman mukaisesti tärkeänä suden kannanhoidollisen metsästyksen toteuttamista osana lajin kannan ja sen ympärillä olevan konfliktin hoitoa. Kannanhoidollisella metsästyksellä voidaan kasvattaa hyväksyntää kansalaisten keskuudessa, luoda vaikutusmahdollisuuksia paikallisen susikannan hoitoon, lisätä suden ihmisarkuutta sekä luoda luottamusta hallinnon kykyyn hoitaa suurpetokysymystä.</p> <p>Valtioneuvoston asetus metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista (452/2013) määrittelee, että metsästyslain 41 a §:n 3 momentin mukaisia poikkeuslupia tulee myöntää vain lajin vahvalla esiintymisalueella tapahtuvaan metsästykseen. Suomen riistakeskus tekee</p>	

	<p>poikkeuslupapäätökset parhaaseen käytettävissä olevaan tietoon perustuen. Harkinnan kannalta on erittäin tärkeää, että reviirialueilta on käytettävissä laadukasta ja ajantasaista riistatietoa.</p> <p>Suomen riistakeskus tuo esille, että Suomella on erityisen merkittävä rooli metsäpeuran elinvoimaisuuden turvaamisessa. Venäjän metsäpeurakannan nopea ja jatkuva pienentyminen tulee korostamaan yhä enenevässä määrin Suomen roolia ja vastuuta metsäpeuran suojelussa. Uhka metsäpeurakannan elinkyvyllä onkin tuotu esille yhtenä pyynnin suuntaamisen kriteerinä työryhmäraportissa Suden kannanhoidollisen metsästyksen suunnitelma.</p> <p>Suomen riistakeskus kiinnittää huomiota ilmoituksiin ennen pyyntiin lähtöä, pyynnin tuloksesta ilmoittamiseen, näytteiden toimittamiseen tutkimukselle sekä suden metsästäjien määrään. Metsästysvuoden 2015–2016 suden metsästystä koskevan maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muistioon oli sisällytetty linjauksia näitä asioita koskien. Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan tämä menettely oli tarkoituksenmukainen. Olisi hyvä, jos Suomen riistakeskus saisi näiltä osin tukea harkinnalleen maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muistiosta. Edellä mainittuja asioita on linjattu Suden kannanhoidollisen metsästyksen suunnitelman sivulla 22.</p> <p>Valtioneuvoston asetuksessa metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista (452/2013) säännellään, että poikkeusluvan saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle ja poliisille suden pyynnin tuloksesta ensimmäisenä arkipäivänä siitä, kun poikkeusluvassa tarkoitettu riistaeläin on tullut pyydystetyksi. Suomen riistakeskus näkee tarkoituksenmukaiseksi, että poikkeusluvansaaja ilmoittaisi saadusta saaliista viipymättä jo pyyntipäivänä poliisille ja alueen Metsähallituksen erätarkastajalle sekä Suomen riistakeskukselle. Tämä osaltaan mahdollistaisi poliisin ja erätarkastajan valvonnan toteuttamisen heti pyynnin tapahduttua. Ilmoitusten lähettäminen myös erätarkastajalle olisi tärkeää, koska etenkin alueilla, joilla on paljon valtion maita, erätarkastaja on usein se viranomainen, jolla on parhaat edellytykset toteuttaa valvontaa.</p> <p>Saaliiksi saaduista susista olisi erittäin tärkeää saada kattavasti näytteet kannanseurannan tarpeisiin. Myös tästä oli aiemmin linjaus maa- ja</p>	
--	---	--

	<p>metsätalousministeriön asetuksessa. Suomen riistakeskus pitää tätä aiempaa menettelyä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena.</p> <p>Metsästyksen tarkoituksenmukaisen järjestämisen ja organisoinnin helpottamiseksi Suomen riistakeskus esittää enimmäismetsästäjämäärän asettamista pyyntiin osallistuville. Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan 50 metsästäjää on tarkoituksenmukainen määrä. Ennen metsästyksen ryhtymistä metsästyksen osallistuvien nimet sekä pyyntialue olisi ilmoitettava Suomen riistakeskukselle ja alueen poliisilaitokselle sekä Metsähallituksen erätarkastajalle.</p> <p>Suomen riistakeskus kiinnittää huomiota myös siihen, että asetuksessa tai sen muistiossa ei oteta kantaa metsästysaikaan. On ilmeistä, että poikkeuslupaharkintaan kuluva aika ja valitusaika huomioiden, tulee Suden kannanhoidollisen metsästyksen suunnitelmassa linjattu helmikuun 15. päivän takaraja kannanhoidollisen metsästyksen toteuttamiselle aiheuttamaan haasteita suhteessa riittävän pitkään poikkeusluvan voimassaoloaikaan. Suomen riistakeskus pitää kuitenkin tärkeänä, että susien lisääntymisaika huomioidaan pyyntiajan määrittelyssä suden kannanhoidollisen metsästyksen suunnitelman mukaisesti.</p> <p>Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan suden metsästyksen osallistuvien, erityisesti metsästyksenjohtajien ja varajohtajien, tulee osallistua Suomen riistakeskuksen järjestämään koulutukseen, jossa esitetään katsaus suden metsästyksen käytännön toimintaan ja yleisiin periaatteisiin. Metsästyksenjohtajien ja varajohtajien koulutukseen osallistuminen olisi hyvä mainita myös asetuksen muistiossa.</p> <p>Suomen riistakeskus esittää, että asetuksen 2 §:n 3 momentin muotoilua muutettaisiin. Luonnoksessa esitetty muotoilu voisi johtaa tulkinnanvaraisiin tilanteisiin, mikä ei ole tarkoituksenmukaista. Suomen riistakeskus esittää, että 2 §:n 3 momentti muutettaisiin muotoon: Edellä 1 §:ssä säädettyyn määrään ei lueta ennen tämän asetuksen voimaan tuloa poliisin määräyksellä poistettuja, liikenteessä tai muutoin tietoon tulleita kuolleita susia. Asetusluonnoksen muistion sivun 22 toisessa kappaleessa kuvaillaan asetuksen suhdetta suotuisan suojelutason saavuttamiseen. Vaikuttaa siltä,</p>	
--	--	--

	<p>kuin tämä kappale olisi jäänyt päivittämättä asetuksen muistion päivityksen yhteydessä.</p> <p>Suomen riistakeskus sai palautetta asetusluonnokseen liittyen alueellisilta riistaneuvostoilta. Alueellisen riistaneuvostot pitivät kannanhoidollista metsästystä tarpeellisena ja kannattivat sen aloittamista. Kannanhoidollisen metsästyksen mitoituksen osalta rajoitusta, että pyynti voi kohdistua enintään neljään perhelaumaan tai reviirin merkanneeseen pariin, pidettiin tiukkana. Suuri osa palautetta antaneista alueellisista riistaneuvostoista esitti tämän rajauksen laventamista. Konkreettisesti esitettiin tämän rajauksen poistamista, sen nostamista kahdeksaan laumaan tai reviirin merkanneeseen pariin ja että pyynti voitaisiin kohdentaa enintään viiteen laumaan ja kolmeen reviirin merkanneeseen pariin. Yhdessä alueellisen riistaneuvoston palautteessa esitettiin myös, että pyyntiä tulisi voida kohdentaa myös yksittäiseen säännöllisesti elinpiirillään liikkuvaan suteen alueella, jonne susireviirin muodostumisen voisi alueen ominaispiirteiden, esimerkiksi suuren asutustiheyden, perusteella arvioida tulevaisuudessa aiheuttavan tavanomaista merkittävämpiä haasteita sosioekonomisesta näkökulmasta. Suomen riistakeskus pitää maa- ja metsätalousministeriön asetusta tarpeellisena. Riittävän tiukasti rajatulla kannanhoidollisella suden metsästyksellä voidaan rajoittaa susikannan kasvua ja pyritään siten vähentämään susikantaan liittyviä sosioekonomisia konflikteja ja edistämään suden hyväksyttävyyttä niin, että susikannan suotuisa suojelutaso voidaan turvata. Suomen susikannan kehitystä seurataan Luonnonvarakeskuksen toimesta mm. petoyhdyshenkilöiden keräämän havaintoaineiston, valtakunnallisesti toteutettavasta dna-näytekeräyksestä saatavien tulosten ja kuolleista susista saatujen näytteiden avulla. Luonnonvarakeskus jatkaa työtään myös suotuisan suojelutason viitearvojen määrittämisen osalta. Kaikkien kannanhoidon eri toimenpiteiden muodostaman kokonaisuuden avulla voidaan turvata Suomen susikannan suotuisa suojelutaso. Kannanhoidollinen metsästys on erittäin tärkeä toimenpide tässä kokonaisuudessa.</p>	
Suomen Metsästäjäliitto	Metsästäjäliitto pitää erittäin tärkeänä, että asetusesityksen mukainen	

	<p>suden kannanhoidollinen metsästys toteutuu. Liitto näkee kannanhoidollisen metsästyksen pitkällä aikavälillä ainoana mahdollisena tapana päästä kestäväan yhteiseloan suden kanssa ja lieventää paikoin varsin kärjistynyttä konfliktia. Suomen susikanta on nyt tutkitusti suurempi kuin yli sataan vuoteen, joten kontrolloitu kannansäätely on siinäkin valossa erityisen tarpeellista.</p> <p>Myönnettävä määrä on Metsästäjäliiton mielestä varovainen ottaen huomioon susikannan kehityksen, mutta haastavan kokonaistilanteen huomioon ottaen sinänsä ymmärrettävä. Metsästäjäliitto tukee ministeriön esitystä. Kannanhoidolliset poikkeusluvut tulisi liiton mielestä kohdentaa erityistä haittaa aiheuttaviin laumoihin, jotka pyritään metsästyksellä poistamaan.</p> <p>Susilauman käyttäytymistä ohjaa lauman johtajapari eli ns. alfapari. Haitallisen käyttäytymisen katkaisemiseksi metsästyksen kohteena tulee tällöin olla lauman johtajapari pentuineen.</p> <p>Metsästäjäliitto edellyttääkin ministeriötä ohjeistamaan Luonnonvarakeskusta selvittämään DNA-analyysien kautta tulleen uuden tiedon avulla mahdolliset lähisukuiset alfayksilöt Suomen susikannasta ja jakamaan tiedon avoimesti kannanhoidollisen metsästyksen valikointiin liittyvän päätöksenteon tueksi.</p> <p>Metsästäjäliitto edellyttää, että suden kannanhoidollisen metsästyksen tulee kestää maaliskuun loppuun saakka. Tämä on linjassa nykyisäädösten kanssa:</p> <p>Metsästäjäliitto katsoo, että asetusesityksen yhteydessä esillä ollut lyhennetty, jo helmikuun puolella loppuva metsästysaika tekee käytännössä mahdottomaksi tiettyihin susiyksilöihin kohdennetun valikoivan metsästyksen toteuttamisen. Valtioneuvoston asetuksen (452/2013) mukainen metsästysaika maaliskuun loppuun tekee</p>	
--	--	--

	<p>tavoitteen mukaisen onnistumisen varmemmaksi, koska lumiolosuhteet ja esimerkiksi lauman kulloinenkin sijainti vaihtelevat. Lisäksi mahdolliset luvista tehtävät valitukset hallinto-oikeuskäsittelyineen lyhentävät jahtiaikaa ja voivat pahimmillaan estää kannanhoidollisen metsästyksen toteutumisen kokonaan.</p> <p>Metsästäjäliitto katsoo, että nyt vireillä oleva asetus suden kannanhoidollisesta metsästyksestä annetaan liian myöhään. Aikataulu on kuitenkin olosuhteet huomioon ottaen ymmärrettävä.</p> <p>Metsästäjäliitto näkee tärkeänä, että suden kannanhoidolliseen metsästyksen osallistuville metsästäjille ja metsästyksenjohtajille tulee järjestää riittävästi koulutusta, kuten liitto on jo kannanhoidollisen metsästyksen valmistelutyön yhteydessä todennut.</p>	
<p>Luonto-Liitto</p>	<p>Kannanhoidollinen metsästys romahdutti susikannan vuosina 2016–2018. Luonto-Liitto katsoo, että saman virheen toistaminen uudelleen on edesvastuutonta. Suunnitellun kannanhoidollisen trofeemetsästyksen lisäksi susia tapetaan poronhoitoalueella ja poliisin määräämillä poikkeusluvilla. Tämän lisäksi susia tapetaan laittomasti salametsästäjillä ja susia menehtyy liikenteessä. Susia kuolee myös luontaisesti, joten kokonaispoistuma tulee olemaan paljon esitettyä 20 yksilöä suurempi.</p> <p>Ministeriön esityksen mukaan kannanhoidollinen sudenmetsästys on tarpeen, sillä ”susikannan kasvua pitää säädellä ja siten lisätä suden hyväksyntää”. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että susikanta halutaan pitää mahdollisimman pienenä. Tutkitusti erittäin uhanalaisen lajin metsästys eilisää hyväksyntää lajia kohtaan, vaan päinvastoin vähentää sitä, sillä susivihan taustalla oleviin ongelmiin ei puututa. Moni susilauma on hävinnyt edellisen kannanhoidollisen metsästyskokeilun jälkeen. Vuoden 2019 lokakuussa käynnistetyn SusiLife -EU-hankeen tarkoitus oli lisätä suden hyväksyntää sekä edistää suden ja ihmisen välistä rinnakkaiseloja. Kannanhoidollinen sudenmetsästys on ristiriidassa hankkeen kanssa ja antaa viestin, että susia ei tarvitse sietää.</p>	

	<p>Lisäksi Euroopan komissio on todennut ”Guidance for strict protection” -ohjeistuksessaan, että ei ole olemassa vahvoja todisteita siitä, että suden metsästämisellä olisi vaikutusta esimerkiksi kotieläinvahinkojen vähentämisessä. Päinvastoin se saattaa lisätä vahinkoja ja hankaluuksien lisääntymistä.</p> <p>Suomalaiset, kuten muutkin EU-kansalaiset, ovat susien puolella. Kyselytuloksista huolimatta kansalaisten ääni sivutetaan päätöksenteossa.</p> <p>Luonto-Liitto katsoo, että irrallaan juoksevien koirien käyttö sudenmetsästyksessä on kiellettävä.</p> <p>Susikannan terveys pitää taata suojelulla</p> <p>Luonto-Liitto muistuttaa, että Suomen susikannan perimä on köyhtynyt . Suomen susikannan tulisi kasvaa merkittävästi nykyisestä, jotta kanta säilyisi geneettisesti elinvoimaisena. Luke on määrittänyt väliraportissaan geneettisesti elinvoimaisen susikannan kooksi vähintään 500 yksilöä.</p>	
<p>Suomen Susi 2013 ry</p>	<p>Olemme tutustuneet useisiin tieteellisiin tutkimuksiin, joissa yksiselitteisesti todetaan, että mikä tahansa häiriö suden laumadynamiikassa johtaa usein lisääntyviin susivahinkoihin kyseisellä seudulla. Mikäli taas koko lauma hävitetään, tilalle tulee uusi lisääntyvä pari hyödyntämään reviiriä. Antamalla susien elää rauhassa reviireillään vähennetään myös vahinkoja, ja mikäli pihapiirit reviirialueilla pidetään puhtaina susia houkuttelevista esim. teurasjätteistä, pihapiiriin ei reviirilauma tule.</p> <p>Tutkimuksiin edelleen viitaten, susipelko ei poistu tiedottamalla sudesta, vaan ainoastaan käsittelemällä pelko henkilökohtaisesti. Susipelko on irrationalinen pelko, johon susien tappaminen ei auta. Joissakin tapauksissa</p>	

	<p>se voi vain vahvistaa pelkoa. Tämän voimme todeta, kun Suomessa on edellisen kannanhoidollisen metsästyksen ja jatkuvien poikkeuslupien jälkeen edelleen susipelkoa.</p> <p>Ratkaisussa KHO:2020:28 (ennakkoratkaisu EUT C-674/17) on katsottu, ettei vuosien 2015–2016 kannanhoidollinen metsästys ollut lainmukainen, sillä ei esitetty, ettei metsästys huonontaisi suden epäsuotuisaa suojelun tasoa. Metsästys epäonnistui täysin myös tapettavien susien valinnan kannalta, kun suurin osa tapetuista susista oli suositusten vastaisesti lisääntyviä yksilöitä. KHO:2013:185 ratkaisussa viitattiin oikeuskirjallisuuteen, jossa todetaan, ettei uhanalaisten lajien suojelutilannetta voida kuvata suotuisaksi.</p> <p>Huomionarvoista on se, että maa- ja metsätalousministeriö on itse tilannut tutkimuksen suden suotuisan suojelutason selvittämiseksi, ja alustavien tutkimusten mukaan kanta ei ole suotuisalla tasolla. Tutkimus valmistuu vasta syksyllä 2022.</p> <p>Asetusluonnoksessa ministeriö ehdottaa muuksi tyydyttäväksi ratkaisuksi sitä, että EU-oikeutta muutettaisiin niin, että susia voisi metsästä vapaasti. Toive lain muuttamisesta ei ole lain mukainen peruste suojelusta poikkeamiselle, koska sitä ei voida perustella eikä sitä ole liitetty merkityksellisiin tieteellisiin, teknisiin ja oikeudellisiin selvityksiin.</p> <p>Suden arvon kasvattaminen riistaeläimenä ei ole luontodirektiivin hengen mukainen peruste, koska susi on suojeltava laji eikä sen arvoa tule kasvattaa riistaeläimenä</p> <p>Suden hyväksyttävyyden edistäminen tulisi tapahtua ei-letaaleilla keinoilla:</p> <p>Suurpetoyhdysheikkien koulutukseen pitää satsata paremmin. Tällä hetkellä heillä ei ole riittävä taitoa määrittellä jälkien perusteella lajeja eikä tunnistaa niitä edes ruhoista. Susireviirialueiden asukkaita pitäisi palkita mahdollisimman kattavasti ja yleishyödyllisesti, esim. valtion kustantamalla koulukyydeillä tai muilla kollektiivisilla eduilla, jolloin susista tulisi kaikille</p>	
--	---	--

	<p>arvokas luonnonvara, elävänä. Mm. EU:n rahoittama SusiLIFE-projekti tulee katsoa loppuun ja arvioida sen lisääntyneen tiedottamisen vaikutus paikallisiin asukkaisiin. Suden aiheuttamien vahinkojen ei-letaali ennaltaehkäisy tulee olla ensisijainen tavoite. Mikäli ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ei ole käytetty, ei tulisi myöskään maksaa korvauksia vahingoista. Ennaltaehkäisevien toimenpiteiden käyttö tulisi olla kannattavaa ja näkyä korvausten määrissä. Susien tuottamien vahinkojen korvaussummaa voitaisiin myös taten nostaa, sillä vahinkojen määrä vähenisi ennaltaehkäisevien toimenpiteiden johdosta. Ei ole johdonmukaista poiketa uhanalaisen lajin suojelusta sitä elinvoimaisemman lajin suojelun mahdollistamisella. Metsäpeuraa suojellaan parhaiten sen elinympäristöjä suojelemalla, ei susia tappamalla.</p> <p>Kannanhoidollinen metsästys voi jopa lisätä salametsästystä, mikäli rikollisten metsästäjien saaliskateus nousee ja he kokevat jäävänsä vielä enemmän alakynteen, jopa ”omiensa” suunnalta.</p> <p>On erittäin suuri riski, että laillisesti tapetaan saman verran susia, kuin mitä rikolliset metsästäjät salametsästävät samaan aikaan. Täten susikantaa tuhoava vaikutus tuplataan laillistamalla rikollinen toiminta.</p> <p>Muu tyydyttävä ratkaisu on kotieläinten suojaaminen. SusiLIFE-projektin myötä petoaitatarvikkeet ovat nyt helpommin saatavissa ja informaatio niiden oikeasta asentamisesta ja huoltamisesta on kaikkien laiduneläinomistajien opittavissa.</p> <p>Metsästyskoirien kuolinsyynä susien aiheuttamat kuolemat ovat harvinaisia verrattuna muihin kuolinsyihin, joista liikenne on suurin (Kennelliiton tilasto metsästyskoirarotujen kuolinsyistä).</p> <p>Suden aiheuttamat koiravahingot ovat siis 0,07 %:n luokkaa koko metsästyskoiramäärästä. Tämäkin olisi estettävissä, jos irtokoiralla metsästäminen kiellettäisiin.</p>	
--	--	--

	<p>Suomessa pitäisi noudattaa samaa käytäntöä kuin muissa Pohjoismaissa ja sallia poronhoitoelinkeino ainoastaan saamelaisille ja siten siirtää poronhoitoalue koskemaan ainoastaan Pohjois-Lappia.</p> <p>Suomen Susi 2013 ry vastustaa jyrkästi suden kannanhoidollista metsästystä, edellä esitettyihin syihin nojaten.</p>	
<p>Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry</p>	<p>Asetustekstistä</p> <p>Asetusluonnoksessa on § 1 asetettu suurin sallittu saalismäärä 20 susiyksilöön, käsittäen yhteensä 4 laumaa. Lisäksi § 2 säädettäisiin, että poronhoitoalueen ulkopuolella tietoon tuleva muu susien kuolleisuus asetuksen voimassaoloaikana 31.heinäkuuta saakka, sisällytetään asetuksessa säädettyyn enimmäismäärään, pois lukien ennen asetuksen voimaantuloa tapetut sudet. 2 § 2 momentissa säädettäisiin: ” Edellä 1 §:ssä säädettyyn määrään ei lueta susia, jotka on saatu saaliiksi ennen tämän asetuksen voimaantuloa”. Asetusmuistiosta ei käy selvästi ilmi, lasketaanko tähän vain tapetut yksilöt, eikä esimerkiksi niitä yksilöitä, joille on mahdollisesti voimassa oleva poikkeuslupa tai poliisin määräys?</p> <p>Tulkinnanvaraisuuden välttämiseksi tämä olisi syytä kirjata selvästi itse asetustekstiin. Todettakoon vielä, että asetusta ei sido poliisia, joka poliisilain 16 § nojalla voi antaa määräyksen suden tappamiseksi. Asetusluonnoksen 2 § 3 momentissa säädettäisiin: ” Edellä 1§:ssä säädettyyn määrään luetaan poliisin määräyksellä poistetut, liikenteessä tai muutoin tietoon tulleet kuolleet sudet.” Tarkoitetaanko sanamuodolla ”muutoin tietoon tulleet kuolleet sudet” myös metsästyslain 41 a § 1 momentin mukaisia lupia, jolloin samanaikaisesti myönnettäessä ne vähentävät 41 a § 3 momentin mukaista kiintiötä?</p> <p>Asetusmuistiosta ei käy ilmi, millä menettelyllä mahdollisesti jo myönnettyt 41 a § 3 momentin mukaiset luvat peruutetaan, mikäli on käymässä niin, että kiintiö on ylittymässä? Lain mukaan lupa voidaan peruuttaa vain poliisin tai rajavartioston esityksestä (Metsästyslaki 41 e §): ” Suomen riistakeskus voi poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa voimassaolevan poikkeusluvan, jos poikkeusluvan saaja rikkoo tämän lain tai sen nojalla</p>	

	<p>annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista. Peruutetun poikkeuslupan saajalle ei myönnetä samana metsästysvuonna uutta vastaavaa poikkeuslupaa ennen kuin aiemman poikkeuslupan peruuttaminen on lainvoimaisesti ratkaistu tai peruuttaminen kumotaan.” Luvan peruuttamisen edellytyksenä on se, että poikkeuslupan saaja rikkoo joko lain säännöksiä tai lupaehtoja. Asetusmuistiossa ilmoitetusta päämäärästä suojelusta poikkeamiseen</p> <p>Asetusmuistiosta ei käy ilmi, mitä tosiasiallisesti muita tyydyttäviä ratkaisuja on käyty läpi ministeriön asettamaan päämäärän saavuttamiseksi. Ministeriö on ihastunut ehdottomaan suurpetoja koskevissa asetusmuistioissaan lajien siirtoa direktiivin liitteestä IV liitteeseen V, mikä menettely tulisi olla hyvin ministeriön tiedossa. Suden osalta Suomessa on poronhoitoalueella osoitus siitä, miten lajille käy, kun sen metsästys voidaan sallia. Käytännössä suden siirtäminen liitteestä toiseen tarkoittaisi lajin hävitystä.</p> <p>”Sosioekonomisen konfliktin” osalta puuttuu tarkempi tieteellinen tutkimus ja määrittely, jollainen EU-tuomioistuimen ennakkoratkaisun C-674/17 mukaan tulisi olla tehty. Konflikti on olemassa, mutta mm. taloudellisia vaikutuksia voidaan kompensoida korvauksilla ja konfliktin useita eri osa-alueita on ratkaistavissa täysin muiden tyydyttävien ratkaisuiden avulla. Sähköistetyt petoaidat laiduneläinten turvana vähentävät konfliktia, kun petoeläimet ja karja pysyvät eri puolilla laidunta.</p> <p>Lisäksi ministeriön tulkinta sosiaalisista syistä on painottava, jolloin peruste ei sovi e-alakohdan soveltamisalaan, vaan c-alakohdan. Päämäärä on edelleen kaikkea muuta kuin tarkoin määritelty.</p> <p>Ennakkoratkaisu edellytti valvontaa tosiasiallisesti, jolloin asetusmuistioon kirjattu jälkikäteinen valvonta ei täytä direktiivin vaatimuksia. Valvonta on keskeinen osa e-alakohdan poikkeamaperustetta. Ministeriön tulisikin ensisijaisesti huolehtia, että erävalvonnan ja poliisin resurssit ajantasaiseen valvontaan ja mahdollisiin toimenpiteisiin olisivat edes auttavasti riittävät. Metsähallituksen erävalvonnalla on tällä hetkellä kohtuuttoman suuret alueet valvottavanaan henkilöstömäärään nähden. Vähäinen henkilöresurssi</p>	
--	--	--

	<p>vaikeuttaa valvontaa ja tämä tunnetusti lisää mahdollisuutta myös rikolliseen toimintaan. Lisäksi erätarkastajien valtuuksia tulisi ulottaa myös yksityismaille. Erätarkastajien resurssi on suhteessa muuhun valvontaresurssiin huomattavasti parempi, koska heillä on paremmat edellytykset mm. maasto-olosuhteissa toimimiseen.</p> <p>EU-tuomioistuimen edellyttämä tieteellinen ja tarkka arvio siitä, että päämäärän saavuttamiseksi ei olisi käytettävissä muita tyydyttäviä ratkaisuja, puuttuu asetuksen perustelumuistiosta.</p> <p>Ehkä suurin ristiriita ministeriön muistiossa on suden suotuisan suojelutason osalta, jonka viitearvoksi on nyt pelkästään ministeriön näkemyksen mukaan annettu 28 laumaa ja pienin elinvoimainen populaatio (PEP) on ilmoitettu olevan 14.</p> <p>Huomautettakoon tässä vaiheessa, että lisäksi suotuisa suojelutaso vahvistetaan artikla 17 mukaisessa menettelyssä.</p> <p>Ministeriön asetusmuistiossaan esittämä PEP on ilmoitettu olevan 14 perhelaumaa ja suotuisaksi suojelutasoksi on siten saatu kertomalla tämä luku kahdella, 28 perhelaumaa, joka on yllättävän kätevästi täsmälleen sama määrä, kuin Luken kannanarviossa maaliskuussa 2021. Ministeriö on siis päättänyt runnoa Suomen susikannan paperilla suotuisaksi. Tieteellinen tieto ei tue tätä näkemystä millään tavoin.</p> <p>Ensinnäkin ministeriön ”malli” on puhtaasti demografinen, eli pohjautuu syntyvyyteen, kuolleisuuteen ja muuttoliikkeeseen. ”Malli” on ristiriidassa kaikissa kolmessa kannanhoitosuunnitelmassa esitetyjen minimikanta-arvioiden kanssa.</p> <p>Niin ikään ministeriön mainostama ”Ruotsin malli”, ei sekään ole ollut ristiriidaton, vaan lukema on vaihdellut, lähinnä poliittisia tarkoituksia palvellen. Tutkijoiden näkemykset ovat aikain saatossa vaihdelleen hyvinkin paljon prosessin eri vaiheissa sekä suotuisasta suojelutasosta, että migraation osalta:</p>	
--	---	--

	<p>Edellä esitetty huomioiden, tieteellinen näyttö ei tue ministeriön näkemystä siitä, että Suomen susikannan pienin elinvoimainen populaatio voisi mitenkään olla 14 laumaa, saati että suotuisa suojelutaso olisi saavutettu. Koska puhutaan tosiasiallisesti yksilömäärältään pienestä susikannasta, suotuisan suojelutason viitearvot eivät tule toteutumaan pelkällä demografisella mallilla, koska pienen populaation uhka on vahvasti geneettinen. Kuten Luken viitearvolaskentaa koskevassa ”työkalut”-osiossa sanotaan: ” Tarvitaan päätös lähtökohdista, joilla viitearvo lasketaan. Yhteiskunnallinen päätös, ei tieteellistä perustetta.”</p> <p>Yhteenvetona Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry esittää, ettei suden 41 a§ 3 momentin mukaiseen, niin sanottuun kannanhoidolliseen metsästyksen ole laissa säädettyjä, tai tieteellisiä perusteita. Asetuksen valmistelu on puutteellinen jo keskeneräisen viitearvion laskennan johdosta, eikä suotuisalle suojelutasolle ole voitu osoittaa uskottavaa tieteellistä näyttöä. Lisäksi edellisen kannanhoidollisen ”kokeilun” aikana ilmeni huomattavia puutteita, joiden huomioimisesta ja ratkaisusta ei asetusmuistiossa sanota mitään.</p> <p>Suden suojelusta poikkeamiselle metsästyslain 41 a§ 3 momentin nojalla ei ole edellytyksiä. Nyt suunnitellulla tavalla metsästys ei ole luontodirektiivin mukainen.</p>	
Yksityishenkilö	<p>Lausunnonantaja katsoo, että asetus tulee hylätä. Lausunnonantaja katsoo, että metsästystä ei tule sallia. Perustelut Suden suotuisan suojelutason määrittäminen on kesken. Luonnonvarakeskuksen selvitys valmistuu vasta vuonna 2022. Työn keskeneräisyydestä kielivät sekä ohjelmointivirheen paljastuminen että julkaistut mutta erittäin paljon heitelleet nk. PEP-viitearvot Luonnonvarakeskuksen syyskuussa 2021 julkaiseman väliraportin ja MMM:n lausunnonantajalle 2.11. toimittamien suden kannanhoidollisen metsästysasetuksen taustamuistion tietojen välillä vain vajaata kahta kuukautta myöhemmin.</p> <p>2 Pitkällä aikavälillä ainoa keino säilyttää suden suotuisa suojelutaso on suden geeniperimän turvaaminen eli susikannan pitäminen geneettisesti elinvoimaisena, mutta Suomen susikanta ei ole elinvoimainen edes lyhyellä</p>	

	<p>aikavälillä. Luonnonvarakeskus viittaa tähän: ”Tulokset osoittavat, että Suomen nykyinen susikanta on liian pieni pysyäkseen geneettisesti elinvoimaisena edes lyhyellä aikavälillä, puhumattakaan pitkästä aikavälistä. 3 MMM on valinnut Luonnonvarakeskuksen tarjoaman vaihtoehtoisen Pienin elinvoimainen populaation eli PEP-mallin, mikä ei Luonnonvarakeskuksen yllä mainitun lausunnon eikä tieteellisen konsensuksen mukaan ole todellinen mittari lajin elinvoimaisuudelle, vaan todennäköisesti MMM:n pyynnöstä tässä räätälöity vaihtoehtoiseksi poliittisiin tarkoituksiin soveltuva malli.</p> <p>MMM:n lausunnolle asettama asetus on ristiriidassa sekä suotuisan suojelutason määritelmän kanssa, vastoin konsensusta Suomen susikannan lyhyen ja pitkän aikavälin suotuisasta suojelutasosta, rikkoo luonnonsuojelun varovaisuusperiaatetta ja vastoin uskomusta, että metsästäminen lisää susien hyväksyntää – päin vastoin se voi lisätä susien salametsästystä.</p> <p>Metsäpeuran kohdalla susi ei ole selitysvoimainen metsäpeuran heikolle vasatuotolle. Elinympäristöjen puute sekä olemassa olevien elinympäristöjen heikko laatu ovat. Lausunnonantaja on sekä suoraan MMM:lle aiemmissa suurpetoja koskevissa lausunnoissa, että julkisuudessa esittänyt poronhoitoalueen etelärajan siirtämistä pohjoiseen elintilan raivaamiseksi metsäpeuralle. Metsäpeura tulee kuihtumaan kohti sukupuuttoa sen nykyisellä elinpiirillä voimakkaan taloudellisen ympäristönhyödyntämisen ja ilmastonmuutoksen vuoksi. Tulevaisuudessa nykyisellä metsäpeurojen elinpiirillä täytyy joka tapauksessa elää nykyistä suuremman susikannan, mikäli Suomi sitoutuu suden suotuisan suojelutason säilyttämiseen pitkällä aikavälillä. Lausunnonantaja huomauttaa lisäksi, että Kainuu on koko poronhoitoalueen ulkopuolisen Suomen syrjäisin ja harvaan asutuinen alue, missä suurpedot voivat Suomessa elää. Kainuun suurpetokantoja tulisi tästä syystä pirstoutuvassa Suomessa vankistaa. Lausunnonantaja katsoo, että asetus tulee hylätä. Susien metsästäminen tulee kieltää.</p>	
29 lausuntoa		

